

Legislació delegada

Decret legislatiu del 30-5-2018 de publicació del text refós de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris

Vist l'article 59 de la Constitució andorrana, segons el qual, mitjançant una llei, el Consell General pot delegar l'exercici de la funció legislativa en el Govern;

Vista la delegació legislativa a favor del Govern establerta en la disposició final primera de la Llei 5/2018, del 19 d'abril, de modificació de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris, segons la qual s'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor de la Llei esmentada, publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text consolidat de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris, que inclogui les modificacions introduïdes fins llavors en aquesta Llei.

Vist que, en compliment del que preveu la disposició final primera de la Llei 5/2018, es refon en aquest Decret legislatiu, en primer lloc, el contingut de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris, en què s'inclouen les modificacions que dimanen de la Llei 3/2017, del 9 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2017; de la Llei 9/2017, del 25 de maig, de mesures per lluitar contra el tràfic d'éssers humans i protegir-ne les víctimes; de la Llei 27/2017, del 30 de novembre, de mesures urgents per a l'aplicació del Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006; de la Llei 1/2018, de l'1 de març, del pressupost per a l'exercici del 2018, i de la Llei 5/2018, del 19 d'abril, de modificació de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris;

Vist que, d'altra banda, es reprenen de forma ordenada les disposicions addicionals, transitòries, derogatòria i finals de la Llei 6/2014 i les disposicions finals de la Llei 5/2018, i, al mateix temps, per garantir la claredat en la consulta d'aquest Decret legislatiu i preservar la seguretat jurídica, es fa constar per a cadascuna d'aquestes disposicions de quina de les lleis esmentades porta causa;

A proposta del ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior, el Govern, en la sessió del 30 de maig del 2018, aprova aquest Decret legislatiu amb el contingut següent:

Article únic

S'aprova la publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra del text refós de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris, que entrarà en vigor l'endemà de ser-hi publicat.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 30 de maig del 2018

Antoni Martí Petit
Cap de Govern

Text refós de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris

Capítol primer. Disposicions generals

Secció primera. Aspectes conceptuals i principis

Article 1. *Objecte i rang de la Llei*

Aquesta Llei té com a objecte ordenar i estructurar el sistema de serveis socials i sociosanitaris per garantir, en els termes que s'hi preveuen, el dret d'accés a les prestacions, els programes, els protocols i les accions que constitueixen un dels pilars de la protecció social andorrana. En aquest sentit, regula els drets i els deures dels beneficiaris; estableix el marc de funcionament i la intervenció dels agents públics i privats; concreta la Cartera de serveis socials i sociosanitaris, i defineix els criteris per coordinar les actuacions i optimitzar els recursos.

Els preceptes de la secció primera del capítol quart, que regulen la distribució competencial i la coordinació, tenen rang de llei qualificada. La resta de preceptes tenen rang de llei ordinària.

Article 2. *Definicions*

Als efectes d'aquesta Llei, es defineixen els conceptes bàsics següents:

- a) Serveis socials. És la branca de la protecció social que s'adreça al benestar individual i social de la població, especialment de les persones, les famílies i els grups en situació de necessitat, per promoció de l'autonomia, la inclusió i la cohesió social. Estan formats pel conjunt organitzat de recursos humans i materials, prestacions, programes, protocols i accions adreçats a la prevenció, la promoció i l'atenció, especialment en les situacions de desprotecció, exclusió i dependència.
- b) Serveis sociosanitaris. Són els que formen part de les branques de la protecció social que s'adrecen a les persones i als grups que necessiten simultàniament atenció sanitària i dels serveis socials de manera coordinada i/o integrada. Estan formats pel conjunt organitzat de recursos humans i materials, prestacions, programes, protocols i accions de l'àmbit social i sanitari.
- c) Sistema de serveis socials i sociosanitaris. És el conjunt de recursos humans i materials, centres i establiments destinats a desenvolupar les prestacions, els programes, els protocols i les accions de la Cartera de serveis socials i sociosanitaris. Aquest sistema actua a partir d'uns objectius comuns i d'un entorn de cooperació entre els serveis socials i sociosanitaris de caràcter públic i privat concertats dependents d'entitats col·laboradores, que comparteixen informació, experiències i coneixements, utilitzant les noves tecnologies i actuant de forma especialitzada i coordinada per evitar duplicitats.
- d) Prestacions tècniques. Són intervencions de caràcter tècnic, adreçades a les persones, prestades per equips professionals en centres o establiments de serveis socials i sociosanitaris. Poden ser de diagnòstic, de promoció, d'atenció i d'inserció de les persones i les famílies.
- e) Prestacions econòmiques. Són aportacions dineràries adreçades a cobrir situacions de necessitat bàsica de subsistència de persones i famílies que, a causa de la seva discapacitat, l'edat avançada o altres circumstàncies, no poden treballar o tenen l'autonomia restringida significativament. També poden destinar-se a prevenir situacions d'exclusió, fomentar l'autonomia o contribuir al pagament de prestacions tècniques o tecnològiques no gratuïtes rebudes.
- f) Prestacions tecnològiques. Són les que tenen com a objectiu el suport de la persona, mitjançant ajudes materials de caràcter tecnològic i altres instruments afavoridors de l'autonomia funcional en la vida quotidiana i la integració social. Aquestes prestacions faciliten l'accés a l'entorn i la realització de la vida quotidiana, laboral i formativa mitjançant productes de suport, així com l'accessibilitat i les adaptacions de la llar.
- g) Programes, protocols i accions socials i sociosanitàries. Són els instruments d'execució de la planificació de serveis socials i sociosanitaris adreçats a tota la població o a col·lectius o territoris específics. Tenen, sempre que sigui possible, un enfocament transversal amb altres sectors del benestar social.

h) Entitat de serveis socials i/o sociosanitaris. És una persona jurídica que té com a finalitat legal actuar en l'àmbit dels serveis socials o sociosanitaris.

i) Centres i establiments de serveis socials i sociosanitaris. Són els espais físics, les construccions i les instal·lacions on es fan efectives les prestacions, programes, protocols i accions socials.

j) Ministeri competent. Als efectes d'aquesta Llei, es considera "ministeri competent" el que té atribuïdes les competències en matèria de serveis socials.

k) Preu públic de les prestacions tècniques o de les prestacions tecnològiques. És la contraprestació exigida per l'entitat pública o, si escau, per l'entitat privada col·laboradora que efectua la prestació, quan aquesta prestació no és gratuïta. Es fixa en funció dels costos de la prestació.

l) Llindar econòmic de cohesió social (en endavant, "LECS"). És una referència objectiva, establerta a l'apartat 1 de l'article 31, que s'utilitza per determinar quan es considera que una persona o unitat familiar de convivència pot necessitar ajuda per prevenir o actuar davant de situacions de necessitat o de marginació social, promocionar l'autonomia o ser beneficiari de determinats serveis i programes d'atenció social, en els termes establerts en aquesta Llei i les normes de desenvolupament reglamentari. Aquest llindar també serveix per fixar la quantia màxima de determinades prestacions.

m) Situació de precarietat. S'entén per "situació de precarietat" la situació en què es troba una persona o una unitat familiar de convivència que no pot cobrir les necessitats bàsiques de subsistència o que té dificultats greus per cobrir-les. Es considera que concorre aquest requisit quan els recursos personals o de la unitat familiar de convivència no superen el LECS personal o familiar, respectivament, i la valoració dels seus béns no supera la puntuació establerta al barem de valoració patrimonial.

n) Situació d'urgència. S'entén per "situació d'urgència" la de la persona o la família que presenta necessitats puntuals, peremptòries i bàsiques de subsistència que requereixen d'una resposta social i solidària immediata.

o) Barem de valoració patrimonial. És un instrument que valora el patrimoni dels sol·licitants o el dels seus familiars, a fi de determinar l'accés a les prestacions, modular l'import de les prestacions econòmiques i el copagament o la gratuïtat de determinats serveis i, si escau, qualificar els familiars com a obligats, en els termes de la Llei i les normes de què la desenvolupen reglamentàriament.

p) Unitat familiar de convivència. És la formada per persones que conviuen en un mateix domicili i estan casades, formen part d'una unió estable de parella o mantenen una situació de convivència anàloga, així com els familiars fins al segon grau de consanguinitat, afinitat o adopció.

q) Família monoparental. És la unitat familiar composta per un pare o una mare, o un avi o una àvia, o un altre familiar consanguini fins a segon grau inclòs en la unitat familiar que conviuen amb un menor o menors, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

r) Familiars i altres persones obligades. Són els familiars, o no familiars, obligats a assumir el preu públic de les prestacions tècniques i tecnològiques i l'import de les prestacions econòmiques, que el beneficiari rebi del sistema de serveis socials i sociosanitaris, en els termes previstos en aquesta Llei.

s) Reconeixement de deute. És la formalització d'un compromís de pagament que el beneficiari del servei o, si escau, els familiars i les persones obligades, reconeixen amb l'Administració pública o amb l'entitat privada col·laboradora que presta un servei, quan per manca d'ingressos suficients per pagar-ne el preu públic no poden abonar la totalitat de l'aportació econòmica que els correspon. El deute reconegut és la diferència entre el preu públic establert i l'aportació que s'efectua.

Article 3. *Principis rectors*

Els serveis socials i sociosanitaris es regeixen pels principis següents:

a) Coresponsabilitat. La responsabilitat en l'assoliment de la finalitat dels serveis socials i sociosanitaris és compartida entre els poders públics -Govern, comuns i altres entitats públiques i parapúbliques, d'acord amb les seves competències-, els beneficiaris dels serveis i les seves famílies i altres persones obligades

previstes a la Llei, així com les entitats privades del país en la mesura dels compromisos adquirits voluntàriament. L'Estat andorrà constitueix la xarxa protectora que assegura la cobertura de les necessitats mínimes de les persones en situació de necessitat sense recursos ni familiars o persones obligades, en els termes establerts en aquesta Llei i en les normes que la desenvolupen.

b) Sostenibilitat. El sistema de serveis socials i sociosanitaris ha de complir els seus objectius sense posar en perill l'equilibri pressupostari actual ni el de les generacions futures; per tant, les seves despeses han de ser harmòniques amb el creixement econòmic i el desenvolupament social.

c) Societat activa, solidaritat i participació. L'acció pública ha de potenciar les iniciatives cíviques adreçades a fomentar la implicació ciutadana en la detecció i la cobertura de les necessitats i la consecució de l'autonomia plena dels individus i les famílies. Per això, les administracions públiques han de preveure la participació en la programació, avaluació i control dels serveis socials i sociosanitaris en els termes establerts en aquesta Llei. Així mateix han de col·laborar amb les entitats, els voluntaris, la cooperació internacional i els grups d'ajuda mútua i establir canals de participació permanents amb les associacions i les entitats socials.

d) Prevenció. Es prioritzen les accions dirigides a detectar les causes que provoquen les necessitats i situacions de marginació i a intervenir-hi. Així mateix, es promouen les actituds previsores per part dels ciutadans.

e) Subsidiarietat. La provisió dels serveis s'ha de fer des de les instàncies personals, socials o territorials més properes a la població, sempre que es pugui fer eficientment.

f) Transversalitat. Les actuacions dels serveis socials cerquen la interrelació dels objectius i les actuacions amb altres sistemes, especialment salut, educació, treball, seguretat social, habitatge i justícia.

g) Atenció integral centrada en la persona. Totes les actuacions s'han d'adreçar a la millora de la qualitat de vida i el benestar de la persona, amb respecte a la seva dignitat. Per això, cal afavorir l'autonomia i la participació.

h) Universalitat. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat i equitat als serveis, les prestacions, programes i els protocols de la Cartera de serveis socials i sociosanitaris en els termes establerts en la present Llei.

i) Igualtat i equitat. L'accés a les prestacions, els programes, els protocols i les accions, com també el seu ús, s'ha de fer en condicions d'igualtat, sense cap tipus de discriminació, i atenent criteris d'equitat per tal de prestar l'atenció segons les necessitats reals de les persones i els territoris. No es consideren contràries a aquest principi les mesures de discriminació positiva que s'estableixin per aconseguir la igualtat efectiva i la inserció social.

j) Globalitat i inclusió. Els serveis, les prestacions i les accions del sistema són integrals, per tal d'atendre les necessitats de la persona i de la família en la seva globalitat, evitant la fragmentació, i tenen una funció d'inclusió social.

k) Proximitat i continuïtat de l'atenció. Les persones s'han de mantenir, sempre que ho desitgin i sigui possible, en el seu entorn social, i se'ls ha de garantir la continuïtat de l'atenció.

l) Accessibilitat i disseny universal. El disseny dels serveis, les prestacions, els programes i els protocols, així com el dels centres, els establiments i els equipaments en general, s'ha de fer de tal manera que els pugui utilitzar tothom, en la mesura que sigui possible, sense necessitat d'adaptació ni dissenys especialitzats.

m) Finançament plural. El finançament dels serveis, les prestacions, els programes i els protocols és plural, compartit i progressiu. Hi han de participar les administracions i les entitats públiques, -segons les seves competències i responsabilitats-, les entitats privades quan ho hagin concertat, així com els beneficiaris i les famílies i altres persones en la mesura de les seves obligacions i possibilitats, d'acord amb el que estableixen aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.

n) Caràcter contractual. Totes les prestacions tenen un caràcter contractual, d'acord amb el pla de treball pactat i en les condicions que s'estableixen reglamentàriament. També tenen aquest caràcter les col·laboracions entre les administracions públiques i les entitats privades.

o) Coordinació i optimització dels recursos. Totes les prestacions, els programes, els protocols i les accions han de disposar de mecanismes de coordinació dels recursos públics i privats, i han de cercar la innovació dels mètodes i dels instruments d'actuació per tal de gestionar eficientment la utilització dels mitjans i dels recursos disponibles. Així mateix, s'ha d'evitar qualsevol tipus de duplicitat entre els agents que intervenen i les funcions que desenvolupen en la provisió de les prestacions tècniques, econòmiques i tecnològiques del sistema de serveis socials i sociosanitaris.

p) Informació, control i avaluació. Les prestacions, els programes, els protocols i les accions han de disposar d'un sistema integrat d'informació, de seguiment i de control per tal de facilitar la presa de decisions i la gestió, així com avaluar la qualitat, l'eficàcia i l'eficiència de les actuacions, respectant en tot cas la normativa vigent en matèria de protecció de dades.

q) Perspectiva de gènere. Tots els programes, els protocols i les actuacions de serveis socials i sociosanitaris han de tenir en compte i integrar les qüestions de gènere, que inclouen activitats específiques en l'àmbit de la igualtat i l'acció positiva davant de posicions de desavantatge.

Secció segona. Titulars dels drets i els deures

Article 4. *Beneficiaris*

El sistema de serveis socials i sociosanitaris s'adreça a tota la població, especialment a les persones o a les famílies que es troben en situació de risc o de desprotecció, exclusió o dependència.

Article 5. *Requisits*

Per poder accedir al sistema de serveis socials i sociosanitaris les persones sol·licitants han de complir els requisits següents:

1. Acreditar la residència legal, efectiva i permanent a Andorra en el moment de la sol·licitud i durant el període que rep la prestació.

Per aplicar aquest requisit s'han de tenir en compte les directrius següents:

a) Menors. Tots els menors d'edat han d'accedir, en condicions d'igualtat, al sistema de serveis socials i sociosanitaris, encara que no acreditin la residència legal en el moment de la sol·licitud, d'acord amb la Convenció sobre els drets de la infància aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 i signada i ratificada per Andorra el 2 d'octubre i el 22 de novembre de 1995, respectivament.

b) Persones amb discapacitat, persones amb problemes de salut mental i persones amb malalties cròniques greus. Aquestes persones poden accedir a les prestacions encara que resideixin a l'estranger, si aquesta residència és per raó de tractar la seva discapacitat o malaltia, ateses les seves característiques o especificitats, i sempre que el centre disposi d'autorització expressa del ministeri competent.

c) Persones amb autorització de residència i treball. Els titulars d'aquesta autorització poden accedir al sistema de serveis socials i sociosanitaris si reuneixen els requisits establerts.

d) Persones amb residència per raons de reagrupament familiar. Aquestes persones poden accedir a les prestacions tècniques i a les prestacions tecnològiques no econòmiques si reuneixen els requisits exigits amb caràcter general i el titular del reagrupament ho sol·licita. Pel que fa a les prestacions econòmiques, no es poden concedir tenint en compte que el sol·licitant del reagrupament ha declarat que disposa de mitjans suficients per assegurar un nivell de vida digne als reagrupats, referits a l'allotjament adequat o per cobrir les despeses mèdiques, i s'ha compromès a disposar d'una assegurança sanitària, d'acord amb la normativa d'immigració.

Excepcionalment i pel cas de necessitats sobrevingudes amb posterioritat a l'autorització d'immigració que no poguessin raonablement quedar cobertes pels recursos econòmics acreditats ni per l'assegurança sanitària privada, les persones reagrupades poden accedir a les prestacions econòmiques, en els termes establerts en aquesta Llei i en les normes reglamentàries que la desenvolupen.

e) Persones amb autorització de treball de fronterer; autorització de treball temporal de fronterer; autorització d'immigració temporal; autorització d'immigració temporal per a treballadors d'empreses estrangeres; autorització d'immigració per estudis, en pràctiques formatives, per entrenaments esportius o per recerca; autorització de residència sense activitat lucrativa i els familiars al seu càrrec; autorització de residència per a professionals amb projecció internacional i autorització de residència per raons d'interès científic, cultural i esportiu; autorització de residència i treball per compte propi; autorització de residència per ingrés en centres geriàtrics privats o per ingrés en centres de cures mèdiques o terapèutiques privats i qualsevol altre tipus d'autorització de residència o d'immigració no inclosa en els apartats anteriors. Aquestes persones, atesa la normativa d'immigració i els compromisos adquirits, no poden accedir a les prestacions econòmiques, excepte els ajuts d'urgència regulats a la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 28, i poden accedir a les prestacions tècniques i tecnològiques pagant-ne el cost, encara que la Llei les qualifiqui com a gratuïtes o tinguin assignat un preu públic si són de copagament.

f) En tot cas s'han de respectar els drets dels estrangers establerts en els tractats i els acords internacionals vigents.

2. Acreditar els requisits específics que estableix aquesta Llei o les normes de desenvolupament reglamentari per a cada prestació, programa o acció sol·licitats.

3. No tenir dret a rebre una prestació tècnica, econòmica o tecnològica de la mateixa naturalesa o quantia, respectivament, d'una entitat pública o privada, nacional o estrangera.

4. Totes les persones que es trobin en una situació d'urgència a Andorra, amb independència de la seva situació administrativa, poden accedir a les prestacions d'urgència regulades a la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 28.

Article 6. Drets i deures

1. Els beneficiaris de serveis socials i sociosanitaris tenen els drets següents:

a) A ser tractats amb dignitat i amb respecte, atesa la seva personalitat i autonomia, sense cap tipus de discriminació.

b) A rebre informació oral i escrita, completa i comprensible sobre la valoració de la seva situació, de les prestacions que poden rebre i, quan siguin atesos en un centre, sobre el seu funcionament i el reglament de règim intern. Així mateix, se'ls ha de facilitar assessorament i orientació que els permeti prendre decisions.

c) A la intimitat i a la confidencialitat de totes les dades i les informacions que constin en els seus expedients, en els termes establerts a la legislació vigent.

d) A participar en la presa de les decisions que els afectin i, així mateix, a prendre part en les activitats que es realitzin en els centres i els serveis.

e) A rebre una atenció urgent en situacions peremptòries.

f) A obtenir prestacions personalitzades i de qualitat.

g) A reclamar, presentar suggeriments i propostes, mitjançant les vies establertes i degudament publicades, i a rebre resposta per escrit quan la reclamació es formuli d'aquesta forma.

h) A tenir assignat un professional de referència, atesa la complexitat de la intervenció, que sigui l'interlocutor principal i vetlli per l'actuació coordinada entre tots els serveis i sectors de benestar social i a demanar el canvi d'aquest professional, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

i) A la continuïtat de l'atenció, mentre es mantingui la situació de necessitat i no hi hagi una causa objectiva que justifiqui la finalització o el canvi de prestació.

j) Que es resolguin les sol·licituds que presentin referents a situacions d'urgència de manera immediata amb caràcter provisional i de forma definitiva en els terminis màxims que s'estableixin al Reglament de la Cartera de serveis socials i sociosanitaris. La resta de sol·licituds s'hauran de resoldre, així mateix, en els terminis màxims que es fixin reglamentàriament.

k) A rebre una prestació i a renunciar-hi, com també a la llibertat per ingressar al servei o al centre on la rep, romandre-hi o abandonar-lo voluntàriament sota la seva responsabilitat, deixant-ne constància per escrit. Aquest dret queda supeditat a l'interès superior del menor i a les exigències legals en casos de persones incapacitades i de persones sotmeses a mesures d'internament.

l) A la valoració de la situació de necessitat i la concurrència dels requisits legalment establerts per ser beneficiari d'un servei o prestació a través del procediment legalment establert i a participar en el mateix.

2. Els beneficiaris de serveis socials i sociosanitaris tenen els deures següents:

a) Complir el pla de treball acordat, seguir les orientacions prescrites pels professionals i comparèixer a les entrevistes quan siguin convocats. Si reben la prestació tècnica en un centre han d'observar les normes de règim interior.

b) Facilitar les dades personals, familiars i socioeconòmiques i també qualsevol documentació necessària per al tractament de la seva situació, així com la requerida per la normativa per a la tramitació de les prestacions. Si no hi ha cap altra manera d'acreditació, la informació es podrà facilitar mitjançant una declaració jurada sobre les dades esmentades. Les administracions públiques no poden requerir l'aportació de documents emesos per la mateixa Administració sol·licitant, a excepció dels documents d'identificació.

c) Comunicar qualsevol canvi que es produeixi en la situació personal i familiar que afecti les prestacions que reben.

d) Destinar els recursos econòmics i tècnics rebuts a la finalitat per la qual els han estat atorgats.

e) Abonar el preu públic quan estigui establert i disposin dels recursos suficients.

f) Usar i tenir cura de les instal·lacions i dels equipaments i gaudir-ne de manera responsable i conforme a les normes establertes.

g) Facilitar la convivència en el si del centre o l'equipament, i també observar una conducta basada en el respecte mutu.

h) Respectar la dignitat i els drets dels professionals i el personal que presten els serveis, col·laborar-hi i facilitar-los les tasques.

3. L'aplicació dels drets i les obligacions s'ha d'adequar a l'edat, a les capacitats i a la situació psicosocial del beneficiari. Aquests aspectes es tindran en compte per a determinar si l'incompliment d'alguna obligació ha estat voluntària o és deguda a la seva especial situació de vulnerabilitat. Si els beneficiaris no estan capacitats per prendre decisions, d'acord amb la legislació vigent, els drets i les obligacions els exerceixen els pares, els tutors o els òrgans tutelars.

4. El Govern i els comuns han de facilitar informació general als ciutadans sobre els serveis socials i sociosanitaris; per això, han d'elaborar i difondre una guia única de serveis socials i sociosanitaris que estigui actualitzada permanentment.

5. Per tal d'identificar, analitzar i avaluar els aspectes ètics en l'àmbit dels serveis socials i sociosanitaris, el ministeri competent ha de promoure la creació d'un comitè d'ètica de la intervenció social com a òrgan consultiu, interdisciplinari i independent, que doni suport a les entitats i als professionals sobre les dimensions ètiques de les seves intervencions i als beneficiaris i a les seves famílies sobre l'adequació de les actuacions als drets i als deures reconeguts. Aquest òrgan també ha de vetllar perquè les pràctiques

socials es desenvolupin amb respecte a la personalitat i a la dignitat humanes. Les seves funcions i la seva composició s'han d'establir reglamentàriament.

Capítol segon. Sistema de serveis socials i sociosanitaris

Article 7. *Prestacions del sistema*

1. Les prestacions del sistema de serveis socials i sociosanitaris, definit a la lletra c) de l'article 2, s'estructuren de la manera següent:

- a) Prestacions tècniques
 - D'atenció primària
 - D'atenció domiciliària
 - D'atenció diürna
 - D'atenció residencial
 - De suport
 - De valoració, orientació i assessorament
- b) Prestacions econòmiques
 - Pensions de solidaritat
 - Prestació familiar per fill a càrrec
 - Ajuts econòmics ocasionals
- c) Prestacions tecnològiques
 - Productes de suport
 - Adaptació de l'habitatge i supressió de barreres arquitectòniques i de la comunicació

2. El dret d'accés a les prestacions pot ser garantit o de concurrència. Les prestacions que es qualifiquen per llei com a garantides són un dret subjectiu per a les persones que reuneixen els requisits per accedir-hi. La resta de prestacions del sistema esmentat són de concurrència i l'ens públic competent ha de promoure la màxima accessibilitat a les dites prestacions, tot i que la seva concessió està sotmesa a les disponibilitats pressupostàries, a la concurrència pública i a la prioritització de les situacions de més necessitat.

3. Pel que fa al finançament, les prestacions tècniques i tecnològiques, siguin garantides o de concurrència, poden ser gratuïtes o de copagament, segons el que estableixen aquesta Llei i les normes reglamentàries que la desenvolupen.

Article 8. *Programes, protocols i accions*

Les prestacions es complementen mitjançant programes, protocols i accions socials i sociosanitàries amb l'objectiu de millorar la detecció i la prevenció de situacions d'exclusió, la promoció i l'atenció a determinats col·lectius, així com la informació, la sensibilització i el desenvolupament comunitari.

Els programes sociosanitaris són establerts conjuntament per serveis socials i de salut. Tots els programes han de tendir a la transversalitat amb els altres àmbits del benestar social.

Els programes, els protocols i les accions els poden desenvolupar entitats públiques i privades que, en tot cas, s'han d'ajustar als principis i els preceptes establerts en aquesta Llei i a la normativa vigent.

Article 9. *Centres i establiments*

Els centres i els establiments són l'espai físic on es fan efectives o es gestionen determinades prestacions, programes, protocols i accions. Per ser autoritzats han de complir els requisits funcionals, materials i d'accessibilitat que s'estableixin per la via reglamentària.

Els directius i els responsables dels centres i els establiments de serveis socials i sociosanitaris han d'estar en possessió dels títols i han d'acreditar els coneixements que s'exigeixin per reglament. En cap cas el títol requerit no pot ser inferior a un títol universitari relacionat amb els àmbits d'intervenció social, sanitària, d'educació o similars.

Article 10. Recursos humans

Tots els professionals que desenvolupin les seves tasques en el sistema de serveis socials i sociosanitaris han de disposar de la formació i la titulació oficials que s'estableixin reglamentàriament.

Els treballadors socials i els educadors socials que componen els serveis socials d'atenció primària i els que participen en altres prestacions han d'estar en possessió de la titulació universitària que acrediti els coneixements i les habilitats tècniques i operatives per desenvolupar les funcions, d'acord amb la metodologia del treball social i l'educació social, segons la normativa vigent.

Els altres professionals que actuen en els serveis socials i sociosanitaris, que poden provenir dels àmbits de la salut, l'educació, el treball familiar, la inserció laboral i altres especialitats necessàries per als serveis i els programes que s'han de desenvolupar, han de posseir igualment el títol universitari i/o la formació que els habilita per realitzar les funcions atribuïdes a la seva categoria professional i, si cal, han d'estar inscrits en el Registre de Professions Sanitàries o altres registres establerts per la normativa vigent.

Article 11. Drets i deures dels professionals

Als professionals que desenvolupen les seves tasques en els serveis socials i sociosanitaris, a més dels drets i els deures reconeguts en la normativa laboral i la legislació que els afecti en l'exercici de la seva professió, els són aplicables els drets i els deures següents:

1. Drets dels professionals

- a) Rebre la informació inicial i continuada adequada que els permeti desenvolupar correctament les funcions assignades.
- b) Disposar dels mitjans adequats, així com del suport tècnic i la formació permanent necessaris per desenvolupar les seves tasques amb qualitat i seguretat assistencials.
- c) Ser tractats amb respecte i correcció pels responsables dels serveis, els altres professionals, els beneficiaris i els acompanyants.

2. Deures dels professionals

- a) Promoure i respectar la dignitat, l'autonomia, la integració i el benestar dels beneficiaris dels serveis socials i sociosanitaris i els drets reconeguts.
- b) Dispensar un tracte respectuós i correcte als beneficiaris, familiars i acompanyants, com també als responsables dels serveis i a la resta de professionals.
- c) Respectar les opinions i les decisions que els beneficiaris prenguin per si mateixos o a través del seu representant legal, i si escau, considerar l'opinió de la família.
- d) Realitzar les derivacions dels beneficiaris cap a altres serveis de la manera més favorable i garantint la continuïtat de la intervenció.
- e) Respectar el dret a la intimitat i la confidencialitat de la informació que consta en els expedients, en els termes establerts a la normativa vigent.

Article 12. Prescripció tècnica

Per accedir a les prestacions de serveis socials i sociosanitaris, cal que prescrigui el servei un professional del servei sociosanitari d'atenció primària o d'un altre servei específic. A més, es pot requerir la valoració prèvia per un dels serveis de valoració, orientació i assessorament especialitzat que es regulen a l'article 22, d'acord amb el que estableixen aquesta Llei i les normes reglamentàries que la desenvolupen.

Article 13. Instruments bàsics d'intervenció

1. Els instruments bàsics d'intervenció dels professionals dels serveis socials i sociosanitaris són els següents:

- a) Història social. És l'instrument on es registren les dades personals, familiars, d'habitatge, econòmiques, sanitàries, educatives, laborals, i altres dades d'interès sobre la situació sociofamiliar de la persona, així

com tots els actes i les activitats de diagnòstic, intervenció i evolució de la situació per tal de facilitar l'assistència en totes les etapes de la vida.

La història social és compartida entre els professionals de serveis socials i sociosanitaris que treballen en serveis o equips dependents d'entitats de naturalesa pública per complir les seves funcions i finalitats legítimes, sempre que s'incloguin en les normes de fitxers de naturalesa pública, d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades personals.

Per gestionar l'alta hospitalària s'estableix un protocol específic entre el Servei Andorrà d'Atenció Sanitària i el ministeri competent amb l'objectiu que, a més de compartir la història social, s'aconsegueixi la màxima rapidesa i eficiència i es garanteixi la continuïtat de l'atenció.

b) Informe social. És el document que recull el dictamen tècnic elaborat pel professional del treball social a partir de l'entrevista, les dades i informacions obtingudes, la valoració i les propostes d'intervenció. Els altres professionals de serveis socials i sociosanitaris, individualment o en equip, emeten informes sobre les respectives especialitats.

Els informes que elaboren els professionals dels serveis socials i sociosanitaris dependents d'entitats de naturalesa pública tenen validesa en tot el sistema, per evitar duplicitats i nous informes sobre el mateix tema i àmbit professional, segons el que s'estableixi reglamentàriament. El Govern pot atorgar el mateix rang de validesa als informes elaborats pels professionals d'entitats privades col·laboradores, en els termes i amb les garanties que s'estableixin explícitament en els convenis de col·laboració corresponents.

c) Pla individual o familiar d'intervenció. És el document elaborat per un professional o un equip de serveis socials o sociosanitaris que recull de manera ordenada l'avaluació i el diagnòstic de la situació, la determinació dels objectius, les activitats i les tasques, i els recursos que s'han d'utilitzar durant la intervenció.

d) Contracte individual d'atenció social i sociosanitària. És el document que signen el beneficiari o el seu representant legal i l'entitat proveïdora de la prestació tècnica on consta que l'ingrés al centre o l'establiment és lliure i es concreten els drets i els deures de cadascuna de les parts signants, que en tot cas han de respectar aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.

2. Les entitats privades poden utilitzar els instruments bàsics esmentats a l'apartat 1, però les dades i la informació només poden ser objecte de tractament o comunicació amb el consentiment exprés de la persona interessada, en els termes establerts a la legislació sobre protecció de dades.

Article 14. Estructura territorial

Els serveis socials i sociosanitaris s'organitzen territorialment per parròquies o a escala nacional. Quan s'estructuren a escala nacional, la planificació i l'organització de les prestacions, els programes, els protocols i les accions s'ha de fer tenint com a referència els territoris parroquials.

Capítol tercer. Cartera de serveis socials i sociosanitaris

Secció primera. Aspectes conceptuals

Article 15. Definició

La Cartera de serveis socials i sociosanitaris és l'instrument tècnic que determina les prestacions tècniques, econòmiques i tecnològiques del sistema de serveis socials i sociosanitaris i concreta la naturalesa i els requisits per accedir-hi.

Article 16. Contingut

1. El contingut de la Cartera s'estableix en aquesta Llei i es desenvolupa per reglament, que ha de determinar per a cada prestació els aspectes següents:

a) Definició dels objectius i les necessitats que cobreix cada tipus de prestació i concreció sobre si són garantits o de concurrència.

b) Determinació dels beneficiaris, els requisits exigits, el procediment d'accés i els terminis màxims de resolució. Per a les prestacions tècniques s'ha d'indicar, a més, l'equip professional.

- c) Concreció de la quantia de les prestacions i, si són de copagament, indicació dels preus públics.
- d) Tots els altres aspectes específics de cada prestació.

2. La determinació de les prestacions que tenen caràcter garantit s'ha d'establir per llei.

Secció segona. Prestacions tècniques

Article 17. *Prestació d'atenció primària*

1. La prestació d'atenció primària garanteix la igualtat de l'atenció bàsica, la proximitat d'atenció als usuaris i els àmbits familiar i social i l'equitat territorial, mitjançant una actuació propera i oberta a tota la població amb una intervenció global i polivalent. Es desenvolupa mitjançant el servei social d'atenció primària, de caràcter públic, integrat per equips tècnics i interdisciplinaris que actuen a cada parròquia i que treballen conjuntament i coordinadament amb els serveis sanitaris del primer nivell assistencial.

2. Les funcions dels serveis sociosanitaris d'atenció primària són les següents:

- a) Informar, assessorar i orientar les persones, les famílies i els grups sobre els recursos de serveis socials, sociosanitaris i d'altres àmbits del benestar social existents al país, com salut, educació, seguretat social, treball i habitatge, i dels drets i deures que atorga el sistema de protecció social, en col·laboració amb els ministeris competents.
- b) Detectar situacions de risc o d'exclusió social i realitzar accions preventives individuals, familiars o comunitàries i de seguiment a domicili de les situacions esmentades i de les carències socials que afecten la població.
- c) Diagnosticar i aplicar el tractament i el seguiment social de les situacions i de les necessitats individuals, familiars i socials manifestades o detectades en el territori en què actuen.
- d) Participar i col·laborar en els processos de reinserció, d'inclusió i de promoció de les persones, de les famílies i dels grups de la comunitat.
- e) Treballar amb les entitats públiques i privades del territori per dinamitzar i coordinar accions conjuntes i elaborar programes transversals i aplicar protocols de prevenció i actuació en favor del benestar de la població.
- f) Tenir un coneixement acurat de la realitat social del territori per tal de dissenyar propostes d'intervenció comunitària i de millora de les condicions de vida i de convivència ciutadana, que s'han de recollir en un programa.
- g) Efectuar tasques de recerca, de prospecció i de difusió de les necessitats socials detectades en el territori, i també activitats de sensibilització i de conscienciació social.
- h) Implicar la comunitat en la definició de les necessitats i els problemes socials i en la realització d'accions per solucionar-los, i promoure la seva participació en la presa de decisions i en la gestió de les actuacions que calgui emprendre.
- i) Desenvolupar les funcions de naturalesa sanitària de primer nivell assistencial, que es regulen per la normativa específica de l'àmbit de la salut.
- j) Altres funcions de la mateixa naturalesa que li encarregui el Govern per reglament.

3. El Govern ha d'establir un dispositiu específic i permanent per atendre les situacions amb caràcter d'urgència i concretar els requisits objectius d'accés i les garanties.

4. La prestació del servei social d'atenció primària és garantida i gratuïta. Els serveis sanitaris de primer nivell es regeixen per la normativa específica en la matèria.

Article 18. *Prestacions d'atenció domiciliària*

1. Les prestacions d'atenció domiciliària es desenvolupen al domicili de la persona atesa o de la persona cuidadora, i ofereixen a les persones i a les famílies que ho necessitin, a través de professionals de serveis

socials i de salut, totes o algunes de les tasques següents: assessorament, seguretat, acollida, assistència, cura personal i ajuda en les tasques domèstiques, així com suport a l'autonomia. Així mateix es poden complementar amb d'altres serveis d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament.

2. Les prestacions d'atenció domiciliària es concreten mitjançant els serveis següents:

a) Servei d'atenció domiciliària. És el servei de caràcter sociosanitari que ofereix a les persones que ho necessiten, a través de professionals de treball social, treball familiar i salut, la realització de tasques de cura personal i de suport domèstic, així com de suport a l'autonomia i atenció específica en els processos crònics i els invalidants, ateses les capacitats, els recursos i el grau d'autonomia de les persones, per tal que puguin continuar vivint a casa seva, si ho desitgen. Aquest servei també dona suport a les persones i a les seves famílies i les assessora sobre la cura i els estris tècnics i altres materials adreçats a prevenir o compensar les pèrdues d'autonomia.

b) Servei de teleatenció domiciliària. És el servei social que, mitjançant productes de suport i personal preparat, s'adreça a permetre que les persones, especialment quan viuen soles o resten soles la major part del dia, puguin romandre al seu domicili i a l'entorn habitual amb una bona qualitat de vida i seguretat. Aquest servei permet detectar, prevenir i actuar davant de situacions d'emergència i assegura la connexió permanent amb el beneficiari.

c) Servei d'acolliment familiar. És el servei social que presta una família acreditada degudament, ja sigui una família d'acollida o la mateixa família extensa, amb la finalitat d'oferir atenció i protecció als infants i adolescents que són tutelats per l'Estat, a les dones víctimes de la violència de gènere, a les persones que són víctimes del tràfic d'éssers humans, a la gent gran o als altres col·lectius que necessiten un lloc de vida que els ofereixi cura, atenció, convivència i seguretat.

d) Guarda d'infants a domicili. És el servei social que presta assistència als infants al domicili de les persones cuidadores que hi estan autoritzades.

3. Les prestacions dels serveis esmentats a l'apartat anterior són de concurrència i de copagament, llevat de les del servei d'atenció domiciliària de les persones amb una situació de dependència greu i de les del servei de teleatenció domiciliària, que són garantides, i de les dels serveis d'acolliment familiar per a infants i adolescents, i de les dels serveis d'acolliment a les dones víctimes de la violència de gènere i els seus fills, i a les persones que són víctimes del tràfic d'éssers humans i els seus fills, que són garantides i gratuïtes per a les persones afectades. Tanmateix, la gratuïtat per a les persones afectades dels dos darrers serveis esmentats anteriorment no eximeix els responsables de la situació que motiva la prestació de l'obligació de satisfer-ne el cost.

Article 19. *Prestacions d'atenció diürna*

1. Les prestacions d'atenció diürna tenen per objecte donar suport a les famílies, compensar la manca d'autonomia personal i contribuir al benestar de determinats col·lectius que requereixen atenció social o sanitària durant el dia. Les prestacions poden ser de serveis socials i sociosanitaris i es desenvolupen en centres especialitzats per a determinats col·lectius, com ara els infants, els adolescents, les persones amb discapacitat, les persones amb problemes de salut mental i les persones grans.

2. Les prestacions d'atenció diürna es concreten mitjançant els serveis següents:

a) Servei d'atenció precoç. És el servei sociosanitari adreçat als infants afectats d'alguna disfunció o amb alt risc de patir-ne, i a les seves famílies. Presta un conjunt d'atencions i intervencions especialitzades. Té com a objecte prevenir i millorar el nivell de desenvolupament de l'infant i potenciar-ne al màxim les capacitats.

b) Servei d'infància i d'adolescència. És el servei social extraescolar adreçat a l'acolliment diürn i a l'assistència d'infants i d'adolescents amb dificultats o en situació de risc. Basa la seva actuació en les activitats de lleure, en la formació, l'aprenentatge i el desenvolupament de les habilitats socials de la persona per afavorir el seu desenvolupament personal i socialització.

c) Servei ocupacional. És el servei social que acull les persones amb discapacitat o les persones amb problemes de salut mental greus que els impedeixen treballar o que transitòriament han perdut la feina o no en troben. S'hi fan activitats terapèutiques, d'assistència i ocupacionals, adreçades a potenciar al màxim les capacitats individuals i socials, les habilitats laborals i facilitar al màxim la seva integració social.

d) Servei de dia. És el servei sociosanitari que es presta en un centre de dia que acull persones grans en situació de dependència, persones amb discapacitat greu i persones amb problemes de salut mental, per oferir-los assistència, activitats terapèutiques i de recuperació diürna. Aquest tipus de servei també ofereix suport i assessorament a les famílies que en tenen cura.

e) Servei de guarderia. És el servei social que, de forma contínua o esporàdica, té cura dels infants per contribuir a la seva atenció personal, social i educativa, en els termes establerts a la legislació específica per a aquest servei.

f) Servei d'esplai. És un servei social adreçat a l'atenció dels infants i els adolescents que, en horaris extraescolars i durant els períodes de vacances, proporciona atenció, entreteniment i formació mitjançant una programació d'activitats de lleure. Aquest servei es complementa amb un programa que permet la inclusió dels infants i els adolescents amb discapacitat o altres dificultats que requereixen una atenció més individualitzada.

g) Servei de temps lliure específic. És un servei social adreçat a l'atenció dels infants, adolescents i adults amb necessitats específiques derivades d'una discapacitat greu o d'una dependència. En horaris complementaris a les activitats habituals o en períodes de vacances, proporciona atenció, activitats terapèutiques i d'inserció social combinades amb una programació de lleure.

h) Servei de club social. És un servei que ofereix suport social a les persones que per causa d'un trastorn mental tenen dificultats d'inserció social i comunitària, i que contribueix a la realització d'activitats de lleure que els ajudin a assolir autonomia i participació en la comunitat, i a donar suport al seu projecte de vida.

i) Servei de casal de gent gran. És un servei social obert a les persones grans amb autonomia o nivells de dependència moderada que organitza activitats d'acolliment, d'informació, d'esbarjo i de convivència, així com altres de caràcter preventiu, d'educació per a la salut cultural i formatives. També es poden prestar complementàriament altres serveis per millorar la qualitat de vida des de la proximitat, com ara el menjador i la cafeteria, entre d'altres.

3. Les prestacions dels serveis esmentats a les lletres a), c) i d) de l'apartat anterior són garantides i de copagament. La resta de prestacions són de concurrència i de copagament.

Article 20. Prestacions d'atenció residencial

1. Les prestacions d'atenció residencial tenen per objecte oferir un lloc per viure a les persones que, per dificultats personals, familiars, socioeconòmiques o per manca d'autonomia, degudes a l'edat, la discapacitat o una malaltia, generalment crònica, no poden continuar vivint a la seva llar. Per això disposen de centres i equipaments normalitzats o especialitzats de serveis socials i sociosanitaris, segons el tipus de necessitats i el grau d'autonomia de les persones. Compten amb prestacions que garanteixen la cobertura de les necessitats bàsiques i, quan cal, dispensen una atenció sociosanitària.

2. Les prestacions d'atenció residencial es concreten mitjançant els serveis següents:

a) Servei d'acollida d'infants i adolescents. És el servei social que presta atenció residencial de caràcter temporal als infants i adolescents que no poden continuar vivint en l'ambient familiar a causa d'una situació de desemparament, fins al moment de la seva reinserció familiar, de la seva emancipació per via judicial o de la majoria d'edat.

b) Servei d'habitatges tutelats. És el servei social que ofereix acolliment en un conjunt de petits habitatges, amb estances d'ús particular i altres de comunitàries, on s'ofereixen serveis de suport a les persones que, per circumstàncies sociofamiliars o per situació de dependència moderada, temporal o permanent, no poden viure al seu domicili.

c) Servei de llar residencial. És el servei social que, amb caràcter permanent o temporal, ofereix atenció residencial i assistència integral a les persones amb discapacitat, a les persones amb problemes de salut mental i a les persones grans amb autonomia o situació de dependència moderada per dur a terme les activitats de la vida diària.

d) Servei de residència assistida. És el servei sociosanitari que ofereix prestacions d'acolliment residencial i assistència integral, amb caràcter permanent o temporal, a les persones grans, discapacitades o amb problemes de salut mental en situació de dependència severa o greu per dur a terme les activitats essencials de la vida diària.

3. La prestació del servei esmentat a la lletra a) de l'apartat anterior és garantida i gratuïta per a l'infant, sense perjudici de l'obligació dels pares o tutors de satisfer-ne el cost. La resta de prestacions són de concurrència i de copagament, llevat de l'esmentada a la lletra d), que és garantida per a les persones en situació de dependència greu.

4. Els serveis residencials regulats a les lletres c) i d) de l'apartat 2 han de reservar places per a les prestacions dels serveis de respir per als cuidadors. El nombre mínim de places i les característiques es determinen per reglament.

Article 21. Prestacions de suport

1. Les prestacions de suport del sistema de serveis socials i sociosanitaris són les següents:

a) Servei de tutela. És el servei social que presten persones jurídiques sense ànim de lucre acreditades pel Govern. Tenen per objecte protegir els menors i els incapacitats, mitjançant l'exercici del càrrec de tutor, en els termes establerts a la Llei 15/2004, del 3 de novembre, qualificada d'incapacitació i organismes tutelars.

b) Servei d'atenció integral a les víctimes de violència de gènere. És el servei social que ofereix a les dones i, si escau, als seus fills menors d'edat, atenció pluridisciplinària relacionada amb la protecció, la informació, l'orientació, l'assessorament i la recuperació, i que abasta els vessants psicològic, jurídic i social. Inclou els serveis i equípaments necessaris per garantir aquesta atenció.

c) Servei d'assistència personal. És el servei social adreçat a facilitar l'autonomia i la vida independent, així com la inclusió social, i evitar l'aïllament o la separació de la comunitat a les persones amb discapacitat, que s'efectua mitjançant l'assistent personal, que és un professional que realitza, o ajuda a realitzar, a una persona les activitats que desitja fer i no pot per si mateixa a causa de la seva diversitat funcional.

d) Servei de suport a la integració laboral. És un servei que té per objectiu contribuir a la integració laboral de les persones amb dificultats especials, mitjançant la informació sobre els diversos recursos formatius i laborals, l'orientació i l'assessorament individualitzat, la capacitació i el suport en el lloc de treball.

e) Servei complementari de caràcter sanitari. És un servei compost per prestacions sanitàries associades a determinades prestacions tècniques de serveis socials que les complementen per aconseguir un servei global i integral. Aquestes prestacions sanitàries es determinen reglamentàriament, d'acord amb la Llei de seguretat social i la normativa sobre activitats sanitàries.

f) Serveis de respir. Són els dispositius adreçats a les famílies cuidadores, especialment al cuidador principal, de persones amb dificultats degudes a la discapacitat, a la dependència o a problemes de salut mental. Tenen com a finalitat contribuir a alleugerir la sobrecàrrega i a reduir la tensió, per facilitar espais de descans, de temps lliure i de vacances. Aquests dispositius es poden concretar en prestacions tècniques de serveis socials o sociosanitaris, econòmiques i en diversos programes, protocols i accions socials.

g) Servei telefònic d'urgència. És un servei de caràcter permanent que té per objecte informar, assessorar, orientar i atendre les demandes de caràcter urgent, especialment en casos de situacions de risc, de maltractament, d'abús, de violència o d'abandonament d'infants, de violència de gènere, de tràfic d'éssers humans, i en altres situacions socials que també requereixen una resposta immediata.

h) Acció voluntària social. Són les tasques que efectuen les persones voluntàries a través d'entitats públiques i privades sense afany de lucre a favor de les persones i dels col·lectius amb més carències, en els termes establerts a la Llei 90/2010 del voluntariat d'Andorra.

i) Servei de transport adaptat sociosanitari. És un servei sociosanitari de caràcter complementari adreçat a les persones amb discapacitat, en situació de dependència o amb problemes de mobilitat greus. Consisteix en la prestació de transport adaptat, intern i programat per assistir un servei social, sociosanitari o sanitari no urgent prescrit pel professional corresponent, segons es determini reglamentàriament.

j) Servei d'atenció integral a les víctimes del tràfic d'éssers humans. És el servei que ofereix una atenció pluridisciplinària a les víctimes de tràfic d'éssers humans i, si escau, als seus fills menors d'edat, relacionada amb la protecció, la informació, l'orientació, l'assessorament i la recuperació. Aquest servei abasta funcions de tractament en l'àmbit social i funcions de seguiment en l'àmbit psicològic i el jurídic, i inclou els serveis i els equipaments necessaris per garantir aquesta atenció.

2. Les prestacions dels serveis establerts a les lletres a), b), g) i j) de l'apartat anterior són garantides i gratuïtes. Les prestacions del servei establert a la lletra d) de l'apartat anterior són garantides i de copagament, llevat de la informació sobre els recursos i l'assessorament individualitzat, que són garantits i gratuïts. La prestació del servei establert a la lletra e) de l'apartat anterior s'ofereix en els termes establerts a la normativa de la seguretat social. La resta de prestacions dels serveis establerts a l'apartat anterior són de concurrència i de copagament, llevat de l'acció voluntària social, que es regeix per la normativa específica que hi és aplicable.

Article 22. *Prestacions de valoració, orientació i assessorament*

1. Els serveis socials i sociosanitaris disposen de prestacions de valoració, orientació, assessorament i seguiment constituïts per equips interdisciplinaris especialitzats en diversos col·lectius que presenten situacions i necessitats específiques. Així mateix aquests equips recolzaran i col·laboraran amb els serveis d'atenció primària. Aquestes prestacions es concreten en els serveis següents:

- a) Servei especialitzat d'atenció a la infància.
- b) Servei especialitzat d'adopcions i acolliments familiars.
- c) Servei especialitzat d'atenció a les dones víctimes de violència de gènere.
- d) Servei especialitzat de valoració i orientació de persones amb discapacitat.
- e) Servei especialitzat de valoració de les situacions de dependència.

2. Els serveis esmentats a l'apartat anterior tenen la composició i les funcions establertes a la legislació vigent i les que s'estableixin en les normes reglamentàries que la desenvolupen. Els barems de valoració són públics.

3. Tots els equips són públics i les valoracions són garantides i gratuïtes. Els equips assenyalats a les lletres d) i e) de l'apartat 1 són de caràcter sociosanitari.

Secció tercera. Prestacions econòmiques

Article 23. *Classificació*

Les prestacions econòmiques són abonades pel Govern i poden ser pensions de solidaritat, prestacions familiars per fill a càrrec i ajuts econòmics ocasionals.

Article 24. *Pensions de solidaritat*

Les pensions de solidaritat són prestacions econòmiques periòdiques per garantir una renda mínima que permeti viure dignament a les persones amb una discapacitat greu que els impedeixi treballar, i també a la gent gran sense prou recursos per viure ni familiars obligats que els ajudin, d'acord amb el que estableixen aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen.

Les pensions de solidaritat tenen en comú els elements següents:

- a) Naturalesa. Les pensions de solidaritat són garantides.
- b) Abonament de la pensió. Les pensions de solidaritat s'abonen directament a la persona beneficiària mitjançant una transferència. Tanmateix, quan la persona estigui incapacitada, el ministeri competent ha d'abonar la pensió al tutor, curador o defensor judicial, d'acord amb el que estableix la Llei 15/2004, del 3 de novembre, d'incapacitació i organismes tutelars. No obstant això, si la persona és beneficiària d'una prestació tècnica del sistema de serveis socials o sociosanitaris, el ministeri competent està facultat per abonar directament la part de la pensió que correspongui al proveïdor del servei.
- c) Extinció de la pensió. Les pensions de solidaritat s'extingeixen pels motius següents:
- Quan la persona beneficiària mor.
 - Si es deixa de complir qualsevol dels requisits que van motivar l'atorgament.
 - Si es comprova que s'han omès o que s'han falsejat dades, informació o documents que van originar la concessió i que van ser decisius per dictar una resolució favorable.
- d) Comprovació de dades. La presentació d'una sol·licitud de pensió de solidaritat comporta autoritzar el ministeri competent a comprovar les dades referents a la renda, al patrimoni i a les altres aportades per la persona sol·licitant, així com a requerir la documentació complementària que sigui necessària per resoldre la sol·licitud.
- e) Seguiment. El ministeri competent ha d'establir mesures de seguiment, de control i de comprovació dels requisits exigits. A aquest efecte, pot requerir anualment l'aportació d'una declaració de la situació econòmica i dels ingressos i el patrimoni, com també una fe de vida. Igualment, pot demanar qualsevol altre document o fer les comprovacions necessàries que acreditin que la persona sol·licitant continua complint els requisits que va declarar per obtenir la pensió.
- f) Obligació de reclamar el reemborsament. L'Administració té l'obligació de reclamar el reemborsament de les pensions de solidaritat als familiars i les persones obligades, en els termes previstos en aquesta Llei.

Article 25. Pensió de solidaritat per a persones amb discapacitat

1. Concepte. La pensió de solidaritat per a persones amb discapacitat s'adreça a les persones que per una discapacitat greu no puguin treballar o es trobin amb greus problemes per trobar o mantenir un lloc de treball com a conseqüència d'aquesta discapacitat i no disposin de prou recursos per viure.

2. Requisits exigits per accedir a la prestació:

- a) Residència. Complir el requisit de residència legal, efectiva i permanent a Andorra, en els termes establerts a l'article 5, i acreditar que s'hi ha residit durant un període mínim de set anys.
- b) Edat. Tenir una edat entre divuit anys i l'edat mínima de jubilació ordinària exigida per la Llei de la seguretat social per a percebre la integritat de la pensió de jubilació.
- c) Discapacitat. Tenir una valoració de la Conava i haver obtingut un grau de menyscabament igual o superior al 60%, i haver acreditat la incapacitat i/o la dificultat per accedir al món laboral, a través del barem de valoració de la capacitat per treballar, d'acord amb el que s'estableixi per reglament.
- d) Recursos. Es considera que la persona amb discapacitat no disposa de prou recursos per viure si els seus ingressos no superen el LECS personal ni el barem de valoració patrimonial que es regulen als articles 31 i 32, respectivament.

Tots els ingressos que percep la persona sol·licitant es computen per tots els conceptes següents: rendes de treball i pensions de la seguretat social o altres entitats i companyies asseguradores, rendiments de les activitats econòmiques, rendiments dels immobles, rendiments del capital i guanys patrimonials.

3. Quantia. La quantia de la pensió ha de garantir el LECS i es determina individualment, d'acord amb la diferència entre el LECS personal i els ingressos individuals.

4. Compatibilitats. Aquesta pensió de solidaritat es pot acumular amb d'altres del Govern, i amb altres pensions i prestacions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o d'altres entitats sempre que els ingressos

percebuts, sumats a la pensió de solidaritat, no superin el LECS. Així mateix, l'obtenció de la pensió és compatible amb els ingressos procedents d'ocupacions a temps parcial, a baix rendiment o d'altres per compte propi si aquests ingressos sumats a les pensions o prestacions que es percebin no superen el 150% del LECS, en còmput anual. En cas que superin els límits esmentats, la pensió de solidaritat es redueix en conseqüència o queda en suspens mentre persisteix la situació, i es recupera automàticament si s'acredita que no es manté la feina o els ingressos es redueixen per sota dels límits establerts.

5. Cotització a la seguretat social. El Govern afilia i cotitza les pensions de solidaritat per a persones amb discapacitat en els casos i els termes establerts a la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat esmentada i a la normativa de seguretat social vigent.

6. Pensió de jubilació. Les persones amb discapacitat afiliades a la seguretat social accedeixen a la pensió de jubilació en les mateixes condicions que la resta de cotitzants. En cas que la pensió de jubilació de la seguretat social sigui inferior a la quantia de la pensió de solidaritat per a persones amb discapacitat que perceben, el Govern garanteix l'import de la pensió esmentada, mitjançant la percepció de la part de la pensió de solidaritat per a persones amb discapacitat que correspongui, la qual queda subjecta als requisits exigits per a les persones amb discapacitat que estableix l'article 25, apartat 2, llevat del requisit relatiu a l'edat que preveu la lletra b) de l'article esmentat. En el moment de fer aquests canvis la CASS ha d'avisar amb una antelació d'un mes i n'ha d'informar la persona amb discapacitat o, si escau, als seus representants legals, sobre els drets establerts en aquest apartat.

Article 26. Pensió de solidaritat per a la gent gran

1. Concepte. La pensió de solidaritat per a la gent gran s'adreça a les persones grans que no disposin de prou recursos per viure.

2. Requisits exigits per accedir a la prestació:

a) Residència. Complir el requisit de residència legal, efectiva i permanent a Andorra, en els termes establerts a l'article 5, i acreditar que s'hi ha residit durant els deu anys immediatament anteriors al moment de complir l'edat mínima exigida a la lletra b) de l'apartat 2.

b) Edat. Haver complert l'edat mínima per accedir a la jubilació ordinària exigida per la Llei de la seguretat social per a donar dret a percebre íntegrament la pensió de jubilació, o als seixanta anys si la persona sol·licitant és beneficiària d'una pensió vitalícia de viduitat de la seguretat social.

c) Exercici del dret a la pensió de jubilació. Haver fet efectives totes les sol·licituds de pensió de jubilació o altres pensions a les quals pogués tenir dret la persona sol·licitant.

d) Recursos. Es considera que la persona gran no disposa de recursos suficients per viure si els seus ingressos no superen el LECS personal, ni el barem de valoració patrimonial, regulats en aquesta Llei i per reglament i no rep prou ajuda econòmica dels familiars obligats.

Es computen tots els ingressos per tots els conceptes següents: rendes de treball i pensions de la seguretat social o d'altres entitats i companyies asseguradores, rendiments de les activitats econòmiques, rendiments dels immobles, rendiments del capital i guanys patrimonials.

3. Quantia. La quantia de la pensió ha de garantir el LECS personal un cop exigides, si escau, les responsabilitats familiars i de les persones obligades en els termes establerts en aquesta Llei.

Si hi ha dos o més persones de la mateixa unitat familiar de convivència amb dret a la pensió de solidaritat per a la gent gran, la suma de totes les pensions no pot superar el LECS personal augmentat en un 70% si els pensionistes convivents són dos, més un 50% del LECS per a cadascun dels pensionistes convivents restants. Si per aplicació d'aquesta norma cal reduir les pensions, totes s'han de reduir en la mateixa proporció.

No obstant el que estableix el paràgraf anterior, quan la unitat familiar de convivència estigui formada únicament per persones que han contret matrimoni o mantenen una situació de convivència anàloga, i ambdós cònjuges o membres de la parella legal o de fet tinguin dret a la pensió de solidaritat per a la gent

gran, la suma de totes les pensions no pot superar el LECS personal augmentat en un 80%. Si per aplicació d'aquesta norma cal reduir les pensions, totes s'han de reduir en la mateixa proporció.

En cas que els familiars o les persones obligades no facin efectiva l'ajuda, el Govern ha d'atorgar a la persona sol·licitant la pensió que li correspongui i prendre les mesures de constrenyiment i d'execució contra aquests familiars i, si escau, contra les altres persones obligades, en els termes establerts als articles 62 i 63.

4. Compatibilitats. Aquesta pensió de solidaritat es pot acumular amb d'altres del Govern, i amb altres pensions i prestacions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social o d'altres entitats, sempre que el conjunt d'ingressos no superi el LECS. En cas que superin el límit esmentat, la pensió de solidaritat es redueix en conseqüència.

5. Seguretat social. El Govern afilia i cotitza les pensions de solidaritat per a la gent gran a la branca general, en els termes establerts a la normativa de la seguretat social vigent.

Article 27. *Prestació familiar per fill a càrrec*

1. Concepte. La prestació familiar per fill a càrrec s'adreça a les famílies amb un o més fills amb la finalitat de contribuir a compensar les despeses derivades de la criança dels fills. També es poden beneficiar d'aquesta prestació les famílies que acullin un menor tutelat per l'Administració.

Es consideren "despeses derivades de la criança" les indispensables per a la manutenció, l'habitatge, la roba, la salut i les relacionades amb la formació i el lleure.

2. Beneficiaris. La prestació s'atorga a un dels dos membres de la parella. En cas de ruptura de la convivència familiar, aquesta prestació s'atorga a la persona que es fa càrrec del fill o dels fills. En cas de custòdia compartida es repartirà a parts iguals entre els dos progenitors.

3. Requisits. Els requisits generals per accedir a aquestes prestacions són els següents:

a) Residència. Complir el requisit de residència legal, efectiva i permanent a Andorra, en els termes establerts a l'article 5, i acreditar que s'hi ha residit durant 7 anys immediatament anteriors al moment de la sol·licitud.

b) Edat. Tenir a càrrec un fill o més d'un fill menor de 18 anys o de 25 anys si són estudiants o haver acollit o assumit la guarda legal d'un menor de 18 anys.

c) Ingressos. Els ingressos de la unitat familiar de convivència han de ser inferiors al LECS familiar i el patrimoni no pot superar el barem de valoració patrimonial, regulats als articles 31 i 32, respectivament.

Es computen tots els ingressos per tots els conceptes següents: rendes de treball i pensions de la seguretat social o d'altres entitats i companyies asseguradores, rendiments de les activitats econòmiques, rendiments dels immobles, rendiments del capital i guanys patrimonials.

4. Quantia. La prestació es percep per cada fill a càrrec o menor acollit en situació de guarda legal i la quantia és del 10% del LECS individual. La prestació té en compte l'existència de fills amb discapacitat que perceben un complement del 20% de la quantia de la prestació que correspongui al beneficiari.

5. Naturalesa. Les prestacions familiars per fill a càrrec són garantides.

6. Incompatibilitats. Aquesta prestació no és compatible amb altres ajudes, beques i prestacions que tinguin la mateixa finalitat, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

7. Durada. Aquesta prestació es percep mentre es compleixin els requisits establerts a l'apartat 3 i en el cas de guarda legal de menors mentre es presti el servei.

Article 28. *Ajuts econòmics ocasionals*

1. Concepte. Els ajuts econòmics ocasionals són ajuts personals o familiars de caràcter temporal destinats a finançar despeses derivades de l'atenció a necessitats puntuals o per un període determinat.

2. Tipus d'ajuts. Els ajuts econòmics ocasionals s'estableixen per reglament i es destinen a l'atenció de les necessitats derivades de les situacions següents:

- a) Per atendre necessitats bàsiques i prevenir situacions de marginació, evitar l'exclusió i fomentar l'autonomia.
- b) Per accedir a serveis i programes de serveis socials i sociosanitaris.
- c) Per adaptar l'habitatge, suprimir barreres arquitectòniques i de comunicació, i per adquirir productes de suport no recuperables.
- d) Per atendre situacions urgents, puntuals i bàsiques de subsistència. Aquest punt inclou ajuts per a la manutenció, l'allotjament i la roba, per facilitar el retorn al lloc d'origen o per altres necessitats peremptòries. Aquest ajut econòmic es complementa amb la informació i l'assessorament prestats pels equips d'atenció primària.

3. Beneficiaris. Són les persones i les unitats familiars que es troben en una situació de precarietat o de risc i compleixen els requisits generals i els específics que exigeixen aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.

4. Requisits. Per poder accedir als ajuts econòmics ocasionals, s'han de complir els requisits següents:

- a) Generals:
 - Residència. Complir el requisit de residència legal, efectiva i permanent a Andorra, en els termes establerts a l'article 5, llevat dels ajuts propis de situacions d'urgència.
 - Recursos. La persona o la unitat familiar de convivència no pot disposar dels recursos econòmics suficients per fer front a la situació que origina la sol·licitud, ni obtenir recursos suficients per part dels familiars i altres persones obligades, ni a través d'altres ajudes de protecció social andorrana o estrangera, públics o privats, en els termes que estableixen aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.
 - Pla individual o familiar d'intervenció. Acceptar i subscriure el pla d'atenció i complir els objectius fixats, dur a terme l'activitat i adoptar el comportament acordat.
 - Acceptar la participació, si s'escau en activitats de col·laboració al servei ocupacional, en els termes que s'estableixen per reglament.
 - Informació i comprovacions. Aportar la informació i els documents necessaris per resoldre l'ajut, i acceptar i facilitar les actuacions de comprovació de les dades i altres requisits i del compliment dels compromisos.
 - Ofertes d'ocupació. Si la persona sol·licitant o els membres de la unitat familiar de convivència estan en edat laboral i en condicions de treballar, han d'acreditar que s'han donat d'alta al Servei d'Ocupació, no poden rebutjar cap oferta d'ocupació adequada que se'ls presenti des del servei esmentat o des d'altres vies, i han de seguir la formació ocupacional que el Servei d'Ocupació consideri adequat per la persona.
- b) Específics. Complir els requisits específics que s'estableixin per la via reglamentària per a cadascun dels ajuts.

5. Quantia. La concreció de les quanties màximes d'aquests ajuts es determina reglamentàriament en funció de les necessitats i els recursos disponibles.

6. Naturalesa. Els ajuts econòmics ocasionals són de concurrència. No obstant això, els ajuts següents són garantits:

- Els ajuts establerts a la lletra a) de l'apartat 2, si els destinataris d'aquests ajuts són víctimes del tràfic d'éssers humans.
- Els ajuts destinats a l'adquisició de productes de suport no recuperables, inclosos a la lletra c) de l'apartat 2.
- Els ajuts establerts a la lletra d) de l'apartat 2.

7. Compatibilitat. Els ajuts econòmics ocasionals són compatibles entre si quan la seva finalitat és diferent i, així mateix, són compatibles amb altres prestacions del sistema de serveis socials i sociosanitaris i

d'entitats públiques i privades que tinguin altres objectius. Si els ajuts tenen la mateixa finalitat, es poden complementar fins al màxim establert per reglament.

8. Abonament dels ajuts. Aquests ajuts s'abonen a la persona o a les persones beneficiàries o a l'entitat col·laboradora que es consideri més idònia atesa la situació de precarietat i les característiques personals i socials que han justificat la concessió. Sempre que sigui possible, s'abona directament al proveïdor del servei, al subministrador dels materials o a una persona o entitat col·laboradora que es faci càrrec de la seva atenció. En altres casos es pot abonar directament a les persones beneficiàries, ja sigui mitjançant una transferència, el lliurament de tiquets, de xecs servei o mitjançant altres modalitats que assegurin l'objectiu de l'ajut.

9. Extinció. Els ajuts econòmics ocasionals s'extingeixen pels motius següents:

- Mort del beneficiari.
- Compliment dels objectius o la finalitat de l'ajut.
- Finalització del termini establert.
- Incompliment de qualsevol de les condicions que van motivar l'atorgament.
- En cas que es comprovi que s'han omès o que s'han falsejat dades i informació de documents que van originar la concessió.

10. Durada. La durada dels ajuts no pot superar l'exercici en què s'hagin concedit, si bé es poden prorrogar en les situacions i els períodes màxims que s'estableixin per reglament. Els ajuts ocasionals atorgats per un període superior als 6 mesos s'han de revisar periòdicament per comprovar el compliment dels objectius del pla d'intervenció. Per concedir un perllongament o una pròrroga, s'han de tenir en compte els avenços obtinguts en el pla esmentat.

11. Procediment per ajuts d'urgència. El Govern estableix un procediment de tramitació especial per a aquests ajuts per resoldre la sol·licitud amb la màxima celeritat. Amb aquesta finalitat, el Govern pot convenir amb entitats col·laboradores la realització d'aquestes funcions.

Secció quarta. Prestacions tecnològiques

Article 29. *Contingut*

Les prestacions tecnològiques es destinen a adaptar l'habitatge, a suprimir les barreres arquitectòniques i de la comunicació, així com a oferir productes de suport, amb la finalitat de prevenir, compensar, controlar, mitigar o neutralitzar deficiències, limitacions en l'activitat i restriccions en el desenvolupament de la vida diària i la participació en la societat.

Article 30. *Classificació i naturalesa*

1. Les prestacions tecnològiques es classifiquen com segueix:

- a) Assessorament a les persones amb dificultats funcionals i de comunicació i a les seves famílies i cuidadors sobre les prestacions tecnològiques disponibles i el control de la qualitat, i adequació de les ajudes que es concedeixin, a través del servei d'assessorament i de subministrament de productes de suport.
- b) Adaptacions de l'habitatge, i supressió de barreres arquitectòniques i de la comunicació. Per efectuar aquestes adaptacions es pot sol·licitar un ajut econòmic ocasional.
- c) Subministrament de productes de suport, que inclou dispositius, instruments, tecnologies i programari de caràcter recuperable i no recuperable, en els termes que s'estableixin per reglament:
 - Per adquirir productes de suport no recuperables es pot sol·licitar un ajut econòmic ocasional.
 - El subministrament de productes de suport recuperables es fa a través d'un servei de subministrament de productes de suport. El subministrament és temporal.

2. Aquestes prestacions són de serveis socials, excepte els productes de suport, que poden tenir la consideració de sociosanitaris. El Govern coordina la Cartera de prestacions tecnològiques amb els serveis

d'ortopèdia finançats per la Caixa Andorrana de Seguretat Social, els dels centres de recursos educatius i d'altres que depenguin del mateix Govern perquè es complementin i s'optimitzin.

3. L'assessorament a les persones amb dificultats funcionals i de comunicació i a les seves famílies és garantit i gratuït. Les altres prestacions tecnològiques, quan s'adrecin a persones en situació de dependència greu, són garantides i de copagament; les altres situacions de dependència són de concurrència i de copagament. El subministrament de productes de suport recuperables és gratuït i de concurrència.

Secció cinquena. Aspectes comuns a les prestacions

Article 31. Càlcul del llinar econòmic

1. La quantia del LECS personal és equivalent al salari mínim oficial.

2. El LECS d'una unitat familiar de convivència es calcula de la forma següent:

- Quan la unitat familiar la compon un matrimoni o una parella que mantingui una situació de convivència anàloga, el LECS és el salari mínim oficial augmentat en un 70%.
- Quan la unitat familiar de convivència la compon un matrimoni o una parella que mantingui una situació de convivència anàloga, i ambdós tinguin dret a percebre la pensió de solidaritat per a la gent gran, el LECS és el salari mínim oficial augmentat en un 80%.
- Quan la unitat familiar la compon un matrimoni o una parella que mantingui una situació de convivència anàloga amb familiars fins al segon grau de consanguinitat, el LECS es calcula sumant al LECS personal un 50% per cada membre menor de 14 anys i un 70% per cada membre més gran d'aquesta edat.
- Quan la unitat familiar és monoparental, el LECS familiar es calcula d'acord amb el paràgraf anterior i s'incrementa amb un 20% del LECS personal.
- Quan la unitat familiar està integrada per una persona o més amb una discapacitat reconeguda per la Comissió Nacional de Valoració (Conava), el LECS familiar es calcula d'acord amb els paràgrafs anteriors i s'incrementa amb un 20% del LECS personal per cada membre que tingui acreditada aquesta situació.
- Quan la unitat familiar de convivència està integrada per una sola persona que ha complert l'edat que estableix l'article 26, apartat 2, lletra b), el LECS familiar es calcula d'acord amb els paràgrafs anteriors i s'incrementa amb un 20% del LECS personal, només en cas que percebi la pensió de solidaritat per a la gent gran i sol·liciti, a més, un o més ajuts econòmics ocasionals

Article 32. Barem de valoració patrimonial

1. Es considera superat el barem de valoració patrimonial si el valor de mercat dels béns immobles, en què no es computa l'habitatge habitual, és igual o superior a 10 vegades el LECS personal en còmput anual. En el supòsit de propietats indivises, es distribueix el valor de l'immoble a parts iguals entre els propietaris, llevat que hi hagi proves en contra sobre la quota dels uns i dels altres.

2. També es considera superat el barem de valoració patrimonial si de forma cumulativa el valor dels actius financers i el valor dels béns mobles, en què no es computen els béns mobles d'ús personal i els vehicles adaptats per a persones amb discapacitat, és igual o superior a 6,5 vegades el LECS personal en còmput anual.

3. L'abast dels elements patrimonials considerats en el barem de valoració patrimonial i la determinació de la seva valoració es regulen per reglament.

Capítol quart. Distribució competencial, coordinació i col·laboració

Secció primera. Distribució competencial i coordinació

Article 33. *Competències del Govern*

1. Correspon al Govern determinar les polítiques nacionals de serveis socials i sociosanitaris, desenvolupar reglamentàriament la legislació en aquesta matèria i dur a terme l'exercici de les competències que li atribueixen aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.

2. Per tal de garantir la igualtat i l'equitat, així com la unitat del sistema, el Govern exerceix amb caràcter general en matèria de serveis socials i sociosanitaris les funcions següents:

a) Planificació nacional, que es concreta en el Pla nacional de serveis socials i sociosanitaris, i altres plans sectorials per a determinats col·lectius, d'acord amb el que s'estableix a l'article 42.

b) Coordinació general del sistema de serveis socials i sociosanitaris i d'aquest mateix sistema amb els altres àmbits del benestar social. Per a això, estableix els criteris de cooperació entre els òrgans i les entitats públiques i de foment de la promoció i la col·laboració amb les entitats privades per optimitzar els recursos, incrementar i racionalitzar la provisió dels serveis socials i sociosanitaris, i millorar la qualitat de l'atenció als beneficiaris.

c) Regulació bàsica dels serveis socials i sociosanitaris, que inclou l'establiment dels requisits tècnics materials dels centres i els equipaments, i els funcionals dels serveis; així com del nombre i la qualificació dels recursos humans mínims, l'establiment del preus públics dels serveis socials i sociosanitaris a escala nacional, el sistema d'avaluació i la inspecció dels serveis i prestacions, i l'exercici de la potestat sancionadora, en els termes establerts en aquesta Llei i dins el marc competencial vigent.

d) Autorització d'obertura i modificació de centres i establiments de serveis socials i sociosanitaris. El Govern exerceix aquesta funció, respectant l'atribuïda als comuns en aquesta matèria.

e) Execució dels serveis socials assignats al Govern per aquesta Llei.

f) Actualitzar la Cartera de serveis socials i sociosanitaris amb les prestacions de concurrència, proposar si escau noves prestacions garantides d'acord amb l'apartat 2 de l'article 16 i difondre l'esmentada Cartera en els termes establerts en aquesta Llei.

g) Creació i gestió del Registre Nacional de Serveis Socials i Sociosanitaris i del Sistema integrat d'informació, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

h) Direcció i promoció de les relacions internacionals en matèria de cooperació i desenvolupament social, com també l'establiment d'acords amb organismes internacionals i amb altres estats en matèria de serveis socials, de conformitat amb l'ordenament jurídic.

i) Exercici de la potestat sancionadora.

j) Qualsevol altra funció relacionada amb els serveis socials i sociosanitaris que no estigui expressament atribuïda a altres entitats públiques.

3. De les prestacions establertes a la Cartera de serveis socials i sociosanitaris, són competència del Govern les següents:

a) Prestacions tècniques:

- Atenció primària.

- Atenció domiciliària: servei d'atenció domiciliària, servei de teleatenció domiciliària, servei d'acolliment familiar i guarda d'infants a domicili.

- Atenció diürna: servei d'atenció precoç, servei d'infància i d'adolescència, servei ocupacional, servei de dia, servei de temps lliure específic i servei de club social.

- Atenció residencial: servei d'acollida d'infants, servei d'habitatges tutelats, servei de llar residencial i servei de residència assistida.

- Prestacions de suport: totes les prestacions establertes a l'article 21.

- Prestacions de valoració, orientació i assessorament: totes les prestacions establertes a l'article 22.
 - b) Prestacions econòmiques:
 - Totes les prestacions econòmiques de la Cartera establertes a la secció tercera del capítol tercer.
 - c) Prestacions tecnològiques:
 - Totes les prestacions tecnològiques de la Cartera establertes a la secció quarta del capítol tercer.
4. El Govern ha d'assegurar l'accés a les prestacions que li corresponen d'acord amb l'apartat anterior i que tinguin la consideració de garantides a totes les persones sol·licitants que reuneixin els requisits exigits, ja sigui mitjançant la prestació directa o per mitjà d'entitats o persones col·laboradores.
- Quant a les prestacions de concurrència assignades a l'apartat anterior, n'ha de promoure i facilitar l'accés dins els límits dels pressupostos assignats, i prestar-los, ja sigui directament o a través d'entitats col·laboradores.
5. El Govern ha d'exercir les funcions esmentades a les lletres b), c) i d) de l'apartat 2, amb la participació dels comuns pel que fa als aspectes que afecten les seves competències, a través de la Comissió Nacional de Benestar Social, que es crea a l'article 36 i en els termes que estableix aquesta Llei.

Article 34. Competències dels comuns

1. Correspon als comuns organitzar i promoure activitats socials en el seu territori. En matèria de serveis socials, aquesta competència s'exerceix en els termes establerts en aquesta Llei, la normativa que la desplegui i la planificació nacional.
2. En matèria de serveis socials i sociosanitaris, els comuns exerceixen en el seu territori les funcions següents:
 - a) Programació, coordinació i execució dels serveis socials que desenvolupin en l'àmbit territorial de la parròquia, i que s'han de prestar respectant les polítiques i la planificació nacionals.
 - b) Autorització d'obertura dels serveis i els establiments de serveis socials i sociosanitaris ubicats en el terme de la parròquia en el marc de la legislació nacional.
 - c) Exercici de la inspecció dels serveis i potestat sancionadora en el marc de les seves competències.
 - d) Col·laboració amb el Govern en la gestió del Registre Nacional de Serveis Socials i Sociosanitaris i del Sistema integrat d'informació, facilitant dades i l'intercanvi d'informació, en els termes que s'acordin en el si de la Comissió Nacional de Benestar Social (CONBS) i que disposin els reglaments, respectant la normativa vigent de protecció de dades.
3. De les prestacions establertes a la Cartera de serveis socials i sociosanitaris, són competència dels comuns les prestacions tècniques d'atenció diürna següents: servei de guarderies, servei de casal de gent gran i servei d'esplai d'àmbit parroquial.
4. Els comuns han de promoure i facilitar l'accés a les prestacions tècniques de la seva competència dins els límits dels pressupostos assignats, i prestar-los, ja sigui directament o a través d'entitats col·laboradores, que es regulen a l'article 39. A aquest efecte, els comuns també poden contribuir perquè les persones o les famílies que no disposin de prou recursos puguin fer front al preu públic dels serveis de la seva competència.
5. Les competències pròpies dels comuns s'exerceixen sota el principi d'autogovern.

Article 35. Delegació de la gestió

El Govern, a través del ministeri competent, pot delegar en els comuns la gestió de les prestacions tècniques d'atenció primària i d'atenció domiciliària. Aquesta delegació, que necessita l'acord del Govern i dels comuns corresponents i que ha d'evitar qualsevol tipus de duplicitat, ha d'indicar de manera precisa el titular i l'abast de la gestió delegada, l'objecte, la naturalesa i els recursos que inclouen, així com les causes de revisió i extinció, i la facultat de revocació. La delegació esmentada s'ha de publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Article 36. *Comissió Nacional de Benestar Social*

1. Es crea la Comissió Nacional de Benestar Social (en endavant, CONBS) com a òrgan de caràcter polític i tècnic per a la coordinació i la cooperació interadministrativa del Govern i els comuns sobre els aspectes d'interès comú en matèria de serveis socials.

2. La CONBS la presideix el titular del ministeri competent, que pot delegar aquesta responsabilitat en un alt càrrec del ministeri esmentat. La composició és paritària i està integrada, d'una banda, per representants dels diversos àmbits del Govern relacionats amb el benestar social, com serveis socials, salut, educació, treball, habitatge, justícia, i, de l'altra, per representants de tots els comuns.

La representació dels diversos àmbits del Govern recau en els ministres corresponents, que poden delegar aquesta responsabilitat en un secretari d'Estat o director del seu ministeri, i la representació comunal recau en els cònsols, que poden delegar aquesta responsabilitat en el conseller competent en matèria de serveis socials.

3. La CONBS pot funcionar en ple i mitjançant els òrgans més reduïts que s'acordi crear. D'aquesta Comissió en poden dependre grups de treball generals o específics integrats per representants del Govern i dels comuns i/o per tècnics d'ambdós institucions.

4. La CONBS té les funcions següents:

- a) Intercanvi d'informació i seguiment sobre aspectes relacionats amb la planificació i el desenvolupament d'aquesta Llei.
- b) Establiment de mecanismes de regulació, coordinació i cooperació en la prestació dels serveis socials.
- c) Estudi de les propostes de millora dels serveis socials.
- d) Unificació de criteris que garanteixin la igualtat i l'equitat personal i territorial en els aspectes següents:
 - Requisits per autoritzar l'obertura d'establiments de serveis socials i sociosanitaris de competència comunal.
 - Determinació del règim dels preus públics dels serveis comunals.
 - Establiment dels criteris per determinar el copagament en els serveis comunals.
 - Mecanismes de coordinació i compensació de serveis prestats pels comuns a persones residents en altres parròquies i de prestacions, programes, protocols i accions supracomunals.
- e) Qualsevol altra que la CONBS decideixi en el marc que preveu aquesta Llei.

5. Amb caràcter general les decisions són vinculants si s'adopten per majoria simple, i en cas d'empat el vot del president és diriment.

En el cas de les funcions esmentades a la lletra d) de l'apartat 4, la proposta no es pot aprovar si hi manifesten disconformitat la meitat més un dels comuns.

6. Per reglament es concreta la composició i les normes internes de funcionament de la CONBS.

Article 37. *Comissió Tècnica Comunal de Benestar Social*

Es crea a cada comú la Comissió Tècnica Comunal de Benestar Social (CTCBS) com a òrgan de programació i cooperació en el territori sobre actuacions de serveis socials i per a la coordinació amb altres àmbits del benestar social.

Aquesta Comissió la presideix el conseller competent en matèria de serveis socials i està integrada per tècnics dels comuns i del Govern. Així mateix, hi poden participar altres tècnics dependents de les administracions públiques o d'entitats privades de l'àmbit del benestar, com salut, educació, treball i habitatge, entre d'altres. La concreció de la composició i les funcions la determina reglamentàriament cada comú, d'acord amb els criteris bàsics de coordinació definits per la CONBS.

Secció segona. La iniciativa privada

Article 38. *Tipus d'entitats*

1. Les entitats privades poden ser d'iniciativa mercantil o d'iniciativa cívica, segons si actuen amb afany de lucre o sense, respectivament. Les persones físiques titulars de centres o establiments de serveis socials o sociosanitaris s'equiparen als efectes d'aquesta Llei a les entitats privades d'iniciativa mercantil.

2. Només les entitats privades que compleixin la normativa vigent i estiguin autoritzades i inscrites en el Registre Nacional de Serveis Socials i Sociosanitaris, regulat a l'article 50, poden crear i gestionar centres i establiments per a la provisió de prestacions tècniques de serveis socials i sociosanitaris, d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament.

Article 39. *Entitats col·laboradores*

1. Les entitats privades nacionals i estrangeres poden col·laborar amb les administracions públiques i formar part del sistema de serveis socials i sociosanitaris sempre que compleixin els requisits següents:

- a) Que sol·licitin i obtinguin l'autorització i l'acreditació preceptives per actuar com a entitats col·laboradores.
- b) Que s'ajustin a la normativa, la coordinació i la planificació nacional de serveis socials i sociosanitaris i a la programació dels comuns per a les actuacions que siguin de la seva competència.
- c) Que apliquin els preus públics corresponents.
- d) Que compleixin els requisits específics establerts d'acord amb la prestació tècnica que s'hagi d'efectuar.
- e) Que subscriuguin el conveni corresponent que concreti l'abast i les condicions de la col·laboració, d'acord amb el que estableixen aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.
- f) Que presentin anualment una memòria tècnica de les activitats realitzades.

2. Les aportacions públiques que rebin les entitats de serveis social i sociosanitàries resten sotmeses a una auditoria financera i de gestió. Les esmentades entitats poden optar per aportar l'auditoria o perquè l'efectuï el Govern. L'auditoria serà anual si les aportacions públiques rebudes són iguals o superiors a 25.000 € o quadriennal si les quantitats percebudes són inferiors a 25.000€.

Article 40. *Conveni de col·laboració*

El Govern i els comuns, en l'àmbit de les seves competències, poden subscriure convenis de col·laboració amb entitats privades col·laboradores nacionals i estrangeres per garantir i promoure l'oferta de serveis, programes, protocols i accions de serveis socials i sociosanitaris.

Els convenis de col·laboració entre el Govern i els comuns amb entitats de serveis socials o sociosanitaris tenen una durada màxima de quatre anys i són renovables.

Els convenis de col·laboració queden fora de l'àmbit d'aplicació de la Llei de contractació pública, excepte quan pel seu objecte o naturalesa tinguin la consideració de contractes sotmesos a la mateixa. No obstant, el seu atorgament ha de respectar els principis de publicitat i concurrència, en els termes que es defineixin reglamentàriament.

Article 41. *Participació de les entitats privades d'iniciativa cívica*

Les entitats privades d'iniciativa cívica han de ser objecte de promoció i han de tenir preferències, d'acord amb la normativa vigent.

El Govern ha de crear una comissió de participació de les entitats cíviques que representin col·lectius vinculats als serveis socials i sociosanitaris. Aquesta comissió de caràcter consultiu i assessor del Govern ha de tenir les funcions de contribuir en l'elaboració i el seguiment del Pla nacional de serveis socials i sociosanitaris, que s'estableix a l'article 42, formular propostes i recomanacions per millorar la prestació dels serveis i les accions, i dur a terme altres funcions de la mateixa naturalesa que se li atribueixin per reglament. La seva composició ha de ser la que s'estableixi per la via reglamentària.

Els comuns poden establir, d'acord amb les seves competències, comissions comunals de participació de les entitats cíviques que actuïn a la parròquia.

Capítol cinquè. Planificació, autorització i inspecció

Secció primera. Planificació i eficiència

Article 42. *Planificació nacional*

La planificació del sistema de serveis socials i sociosanitaris s'efectua mitjançant el Pla nacional de serveis socials i sociosanitaris (en endavant, PNASS) i els plans sectorials que se'n puguin derivar. L'aprovació del PNASS correspon al Govern, en els termes establerts a l'article 33, i té una durada de quatre anys, tot i que s'avalua i s'actualitza anualment.

El PNASS, que es basa en un diagnòstic de les necessitats socials, estableix els objectius que s'han d'assolir, les línies estratègiques, els projectes i les accions que s'han de portar a terme, el calendari d'execució i les fonts de finançament, així com la manera de fer l'avaluació i l'actualització. Sense perjudici dels altres documents que resultin pertinents el PNASS ha d'incloure una memòria econòmica que servirà de base per actualitzar la Cartera de serveis socials i sociosanitaris.

Per elaborar, avaluar i actualitzar el PNASS s'estableixen canals de participació, tant de la CONBS com de la Comissió de Participació Cívica, en els termes establerts en aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.

Article 43. *Planificació comunal*

Els comuns, dins l'àmbit de les seves competències i respectant la planificació establerta a escala nacional, poden establir en el seu territori programes comunals de serveis socials.

Article 44. *Transversalitat*

Les planificacions que s'efectuïn en els àmbits dels serveis socials i sociosanitaris ha de tenir un enfocament transversal que ha d'incloure almenys la participació dels sistemes de salut, educació, treball, justícia, interior, seguretat social i habitatge.

Article 45. *Sistema integral d'informació*

Per tal de conèixer les principals característiques dels serveis socials i sociosanitaris, el ministeri competent ha de dissenyar i posar en marxa un servei integral d'informació que reculli les dades i la informació principals i les mantingui permanentment actualitzades mitjançant l'articulació de les xarxes i els dispositius informàtics i telemàtics necessaris.

A aquests efectes, els comuns i les altres entitats públiques i privades que intervinguin en serveis socials i sociosanitaris han de facilitar al Govern les dades i la informació que sol·liciti per al compliment de les finalitats establertes en aquesta Llei.

El Govern, per tal d'optimitzar recursos i millorar l'eficiència de l'acció pública, ha d'integrar el sistema d'informació de serveis socials i sociosanitaris amb el dels altres ministeris relacionats amb el benestar social, especialment amb salut, educació, treball, i habitatge, així com amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

L'elaboració, el manteniment i el tractament de les dades d'aquest sistema d'informació s'ha de fer d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades.

Article 46. *Auditoria d'eficàcia i d'eficiència del sistema*

El Govern encarrega cada dos anys una auditoria d'eficàcia i d'eficiència del sistema de serveis socials i sociosanitaris que s'ha de licitar per concurs públic entre entitats especialistes en la matèria i de prestigi.

L'informe final de l'auditoria es diposita al Consell General per a què sigui examinat per la comissió parlamentària corresponent, i se'n faciliti el coneixement públic, garantint-ne l'accés a tots els ciutadans.

El Govern ha d'elaborar un pla de millora de l'eficàcia i de l'eficiència del sistema de serveis socials i sociosanitaris i proposar les polítiques de correcció i prevenció basant-se en les conclusions de l'auditoria. Aquest pla s'ha d'implementar i executar abans de l'avaluació següent.

Secció segona. Autorització i acreditació

Article 47. *Autorització administrativa*

L'obertura i el funcionament de centres i d'establiments que ofereixin prestacions tècniques de serveis socials i sociosanitaris requereixen l'autorització administrativa prèvia dels comuns i del Govern, d'acord amb la normativa vigent.

Així mateix, les entitats col·laboradores requereixen una autorització per al tancament de serveis i de centres.

Article 48. *Requisits per obtenir l'autorització administrativa*

Per obtenir l'autorització administrativa, els centres i els establiments de serveis socials i sociosanitaris han de complir els requisits administratius i tècnics que s'estableixin per reglament, que han de referir-se als requisits funcionals, materials i d'altres relacionats amb els recursos humans i els drets i els deures dels beneficiaris.

Article 49. *Acreditació*

Per poder disposar de la qualificació d'entitats col·laboradores del Govern i dels comuns i formar part del sistema de serveis socials i sociosanitaris, les entitats privades titulars i les prestacions i les accions que es desenvolupen en els seus centres i establiments han d'estar acreditades. Tenen prioritat a l'hora d'obtenir aquesta condició les entitats privades andorranes.

El Govern ha d'establir per reglament els requisits d'acreditació que han de complir les entitats i els centres que formin part del sistema de serveis socials i sociosanitaris. Aquests requisits, a més de recollir els establerts a l'article 39, s'han de referir a la qualitat de l'atenció i a les ràtios i qualificacions dels recursos humans.

Article 50. *Registre nacional de serveis socials i sociosanitaris*

Es crea el Registre Nacional de Serveis Socials i Sociosanitaris, dependent del ministeri competent, en què s'han d'inscriure, per a coneixement públic, totes les entitats autoritzades i acreditades, així com els centres i els establiments, i les prestacions que dispensen. Aquest registre es pot integrar amb altres corresponents a l'àmbit social, sanitari i del voluntariat, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

Secció tercera. Control i inspecció

Article 51. *Seguiment*

El Govern i els comuns, en l'àmbit de les seves competències, i d'acord amb els protocols de col·laboració que es puguin establir de mutu acord, han de fer el seguiment del funcionament i de la qualitat de les prestacions que es desenvolupen en els centres i els establiments de serveis socials i sociosanitaris. Així mateix, per tal de conèixer el grau de satisfacció dels beneficiaris, s'han d'elaborar enquestes personals d'opinió periòdicament.

Article 52. *Inspecció sociosanitària*

Sense perjudici dels serveis d'inspecció de què disposin els comuns per al compliment de les seves competències, per efectuar el seguiment indicat a l'article anterior el ministeri competent ha d'establir un servei d'inspecció sociosanitari que actuï d'ofici o a instància de part. Els inspectors tenen la consideració d'agents de l'autoritat i poden sol·licitar el suport de qualsevol autoritat per desenvolupar les seves tasques.

Article 53. *Funcions de la inspecció*

1. En matèria de serveis socials i sociosanitaris, els inspectors exerceixen funcions d'assessorament, de control i de comprovació del compliment de la normativa, especialment del respecte als drets dels usuaris i a la qualitat del servei. A més d'efectuar les tasques d'investigació en la matèria que els encomani el ministeri competent, especialment vetllaran per l'acompliment dels requisits de l'autorització o acreditació.

2. En el compliment de les seves funcions, de conformitat amb la legislació vigent, els inspectors poden:
- a) Fer les proves, les investigacions, els exàmens i totes les accions necessàries per al compliment de les funcions d'inspecció, que s'han de desenvolupar sempre de forma justificada i proporcional al motiu i la finalitat de la inspecció.
 - b) Accedir a tots els espais i les dependències dels centres i els establiments públics i privats que ofereixin prestacions de serveis socials i sociosanitaris.
 - c) Convocar les persones que els puguin aportar informacions d'interès.
 - d) Accedir a la documentació administrativa, mercantil i tècnica necessària que tingui relació amb les qüestions objecte d'investigació o control.
 - e) Comprovar la veracitat de les dades consignades en les sol·licituds de prestacions de serveis socials, i sol·licitar informació rellevant dels registres i els arxius tant de l'Administració central com de les entitats parapúbliques i de les administracions comunals, respectant la normativa vigent de protecció de dades.
 - f) Elaborar informes i estendre acta dels fets que poden constituir infraccions a la normativa de serveis socials i sociosanitaris.
3. Per accedir als centres i als establiments objecte de control o investigació, els inspectors han d'acreditar la seva condició mitjançant la credencial corresponent lliurada pel ministeri competent.

Article 54. Acta d'inspecció

Els inspectors han d'aixecar una acta sobre el que constatin del resultat de les actuacions i de les investigacions realitzades als centres i els establiments on es presten els serveis socials i sociosanitaris o referents a altres prestacions del sistema.

Capítol sisè. Finançament**Article 55. Cofinançament**

D'acord amb el principi de coresponsabilitat, el finançament de les prestacions del sistema de serveis socials i sociosanitaris correspon a les administracions públiques i parapúbliques competents, als beneficiaris i, si escau, als familiars i a altres persones obligades. Així mateix, hi poden col·laborar altres entitats públiques i privades.

Article 56. Preus públics

L'import dels preus públics no pot superar el cost del servei que es presta.

Secció primera. Règim del finançament públic**Article 57. Finançament del Govern**

1. El Govern, en els termes establerts en aquesta Llei i en les disposicions reglamentàries, finança, tenint en compte l'establert en la Cartera de serveis socials i sociosanitaris i el Pla nacional de serveis socials i sociosanitaris (PNASS), les prestacions de la seva competència següents:

a) Prestacions tècniques

El Govern assumeix el cost de les prestacions tècniques de la seva competència per l'import total quan siguin gratuïtes, i per l'import no cobert pel preu públic quan siguin de copagament.

b) Prestacions econòmiques

El Govern assumeix el cost de les prestacions econòmiques que per llei es considerin garantides. Les prestacions econòmiques de concurrència les assumeix el Govern segons els pressupostos anuals assignats per a aquesta finalitat.

Es prioritza el finançament de les prestacions econòmiques de concurrència adreçades a les persones amb necessitats més greus i peremptòries, especialment la col·laboració en el pagament del preu de les

prestacions tècniques, quan ni els beneficiaris ni els familiars obligats no disposin de recursos econòmics suficients per fer-hi front, en els termes establerts en aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa.

c) Prestacions tecnològiques

El Govern finança l'adquisició de productes de suport i les despeses de l'adaptació de l'habitatge i la supressió de barreres arquitectòniques i de la comunicació, així com els productes de suport, en els termes establerts en l'article 30.

El Govern assumeix el cost de les prestacions tecnològiques que per llei es considerin garantides, i de les de concurrència segons els pressupostos anyals assignats per a aquesta finalitat.

Es prioritza el finançament de les prestacions tecnològiques de concurrència que tinguin com a objectiu directe la promoció de l'autonomia de les persones sol·licitants.

2. El Govern finança les prestacions, els programes, els protocols i les activitats de serveis socials i sociosanitaris que efectuïn les entitats col·laboradores, en els termes que s'acordin en els convenis corresponents.

3. El Govern donarà prioritat pressupostària al compliment dels acords i compromisos establerts en tractats, convenis i convencions internacionals.

Article 58. Finançament dels comuns

1. Els comuns assumeixen el cost de les prestacions tècniques de la seva competència segons el que estableixen aquesta Llei, tenint en compte l'establert en la Cartera de serveis socials i sociosanitaris i el Pla nacional de serveis socials i sociosanitaris (PNASS), i els pressupostos anyals assignats.

2. Els comuns financen les prestacions, els programes, els protocols i les activitats de serveis socials de la seva competència que efectuïn les entitats privades col·laboradores en els termes que s'acordin en els convenis corresponents.

Article 59. Finançament de la seguretat social

La seguretat social finança les despeses sanitàries de les prestacions sociosanitàries que corresponguin a les persones incloses en algun dels seus règims, d'acord amb aquesta Llei, les normes que la desenvolupen i la legislació de la seguretat social.

Article 60. Pressupostos ampliables

Els pressupostos de les administracions públiques i parapúbliques corresponents a les prestacions garantides són ampliables.

Secció segona. Aportacions dels beneficiaris i dels familiars i altres persones obligades

Article 61. Aportacions dels beneficiaris

1. Els beneficiaris han de contribuir al finançament de les prestacions tècniques i tecnològiques del sistema de serveis socials i sociosanitaris en els termes següents:

a) Copagament del preu públic que la Cartera de serveis socials i sociosanitaris estableixi per les prestacions tècniques o tecnològiques que rebin del sistema de serveis socials i sociosanitaris, que no es considerin gratuïtes.

b) Als efectes de fixar el preu i el copagament, es distingeixen les despeses següents:

- Sanitàries. Aquestes despeses són a càrrec de la seguretat social i del mateix beneficiari si aquest està protegit pel sistema, segons estableix la normativa de la seguretat social. Si el beneficiari no està protegit per la seguretat social, aquestes despeses són a càrrec seu i, si escau, dels familiars o de les persones obligades.

- Atenció personal a l'autonomia. Les despeses corresponents a prestacions socials i sociosanitàries, excloses les relacionades amb la manutenció i l'hostaleria, són a càrrec del Govern o dels comuns, segons les seves competències, amb l'aportació dels beneficiaris i, si escau, dels familiars i de les persones obligades.

Les administracions competents tenen la potestat de determinar el nivell d'aportació del beneficiari, en funció dels ingressos i del patrimoni fins al límit del finançament públic, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

- Manutenció i hostaleria. Aquestes despeses són a càrrec del beneficiari i, si escau, dels familiars i de les persones obligades.

c) Les persones que no disposen de recursos suficients per fer front al preu públic dels serveis i que no reben ajuda dels familiars o de les persones obligades, poden sol·licitar una ajuda econòmica a l'Administració pública competent. Tot sense perjudici del dret de l'Administració de reclamar-ne el pagament als familiars o a altres persones obligades, si n'hi ha.

Per calcular les possibilitats de pagament del beneficiari de les prestacions tècniques i tecnològiques s'han de tenir en compte les rendes disponibles i el patrimoni.

S'entén que el beneficiari disposa de recursos suficients:

- Si els seus ingressos superen el LECS personal.

- O si el seu patrimoni supera la puntuació en el barem de valoració patrimonial que s'estableix a la Llei.

En tot cas, les aportacions dels beneficiaris al finançament de les prestacions tècniques i tecnològiques que rebin, no poden comprometre la totalitat dels ingressos que rebin. Els límits màxims de les aportacions depenen del tipus de prestació i s'han de determinar reglamentàriament.

d) Els beneficiaris que rebin una prestació sociosanitària han de completar la part de la prestació sanitària que no cobreixi la seguretat social.

2. Les administracions públiques que es facin càrrec del pagament del preu públic de les prestacions per manca de recursos suficients poden formalitzar reconeixements de deute amb el beneficiari o amb altres persones obligades.

Article 62. *Aportacions dels familiars i d'altres persones obligades*

Quan els beneficiaris de les prestacions tècniques i tecnològiques no gratuïtes del sistema de serveis socials i sociosanitaris no puguin pagar el preu públic dels serveis per manca de recursos econòmics suficients, o que per causa de la manca de recursos siguin sol·licitants de la pensió de solidaritat per a gent gran o de prestacions econòmiques ocasionals, els familiars o les altres persones obligades se n'han de fer càrrec en els termes següents:

1. Familiars obligats

a) Són familiars obligats, si compleixen els requisits previstos a la lletra b) d'aquest apartat, el cònjuge o la parella en unió estable, els ascendents i els descendents per consanguinitat fins el segon grau, segons l'ordre de proximitat en grau, i els germans respecte als menors d'edat o discapacitats.

b) Les persones indicades són familiars obligats si disposen de recursos suficients. S'entén que es compleix aquest requisit:

- Si els ingressos del familiar obligat que viu sol superen dues vegades el LECS personal. Si el familiar obligat forma part d'una unitat familiar i de convivència que els ingressos superin una vegada i mitja el LECS familiar.

- O si el seu patrimoni supera la puntuació en el barem de valoració patrimonial que s'estableix a la Llei.

En tot cas, les aportacions dels familiars al finançament de les prestacions que rebin els beneficiaris no poden comprometre la lliure disposició d'ingressos que corresponguin a dues vegades l'import del LECS personal o una vegada i mitja del LECS familiar, en els termes establerts a l'apartat b) d'aquest article.

c) El familiar obligat perd aquesta condició si acredita que concorre en la persona beneficiària qualsevol dels supòsits que constituïrien causa legal de desheretament d'un legitimari o d'extinció del dret d'aliments, o altres situacions de desconsideració greu envers el familiar obligat, degudament objectivades i acreditades.

2. Altres persones obligades. Són les persones que hagin estat afavorides per transmissions patrimonials a títol gratuït realitzades pel beneficiari durant cinc anys anteriors a la prestació.

La responsabilitat d'aquestes persones no pot superar el valor dels béns o dels drets transmesos, o dels que els substitueixin, considerat al moment de la prestació; o, si han estat cedits a tercers a títol igualment gratuït, al moment d'aquesta cessió.

3. Si concorren, respecte a un mateix beneficiari, diverses persones obligades segons els apartats 1 i 2 anteriors, tots ells responen solidàriament respecte a l'Administració pública.

Sense perjudici de l'esmentat en l'anterior paràgraf i en l'àmbit de les seves relacions internes, les persones que hagin efectuat el pagament disposen d'acció de repetició contra els obligats restants en els termes que els reconegui el dret.

4. S'estableixen per reglament els imports, el procediment i la restant regulació del règim d'aportacions dels familiars i altres persones obligades.

Article 63. *Mesures de constrenyiment, execució de resolucions i prelación de crèdits*

1. El ministeri competent i els comuns poden emetre resolucions amb la finalitat de fer efectiva l'obligació de pagament que aquesta Llei imposa al beneficiari o als seus familiars o a les altres persones obligades. La resolució requereix la instrucció prèvia d'un expedient administratiu contradictori, d'acord amb el Codi de l'Administració, en el que totes les persones que tinguin atribuïda la condició d'obligats al pagament gaudeixin de la condició de part interessada i puguin participar en el procediment administratiu.

2. Els crèdits de les administracions públiques contra els beneficiaris, els familiars i les altres persones obligades són preferents respecte als crèdits ordinaris.

Capítol setè. Règim d'infraccions i sancions

Secció primera. Infraccions

Article 64. *Infraccions*

Constitueixen infraccions administratives les accions i les omissions de les persones físiques i jurídiques que vulneren les normes legals i reglamentàries de serveis socials i sociosanitaris tipificades en aquest capítol, sense perjudici de les responsabilitats civils, penals o d'un altre tipus que hi puguin concórrer.

Les infraccions comeses per membres de la funció pública o per personal contractat per l'Administració pública se sancionen d'acord amb les lleis que els siguin aplicables.

Les infraccions comeses pel personal dels centres i els establiments privats de serveis socials i sociosanitaris o pels beneficiaris de les prestacions es classifiquen i se sancionen d'acord amb els articles següents.

Article 65. *Infraccions del personal dels centres i establiments privats socials i sociosanitaris*

Les infraccions del personal dels centres i els establiments privats de serveis socials i sociosanitaris poden ser lleus, greus i molt greus.

Són infraccions lleus:

- Incomplir la normativa en matèria de serveis socials i sociosanitaris, si no es causa un perjudici directe i concret al beneficiari.
- Prestar una assistència descuidada o negligent, sempre que no es deriven perjudicis concrets en la persona atesa.
- Fer un manteniment inadequat o negligent dels locals, les instal·lacions, el mobiliari i els estris o mostrar deficiències en la neteja i la higiene, si no es provoca un risc concret per a la integritat física o per a la salut dels beneficiaris i dels professionals.

Són infraccions greus:

- Impedir l'accés a les prestacions en condicions d'igualtat als beneficiaris.

- b) No respectar l'exercici de la llibertat individual d'ingrés, permanència i sortida del servei o el centre, quan no es tracti de menors d'edat o incapacitats.
- c) Prestar una assistència inadequada que causi perjudicis greus al beneficiari.
- d) Dificultar o impedir al beneficiari que accedeixi als serveis socials o sociosanitaris o que pugui gaudir dels drets reconeguts per llei o per reglament.
- e) No respectar la dignitat i la intimitat dels beneficiaris o incomplir el deure de confidencialitat i de reserva de les seves dades personals, familiars o socials.
- f) Incomplir el pla d'atenció personalitzada pactat.
- g) Obrir i fer funcionar el servei o el centre sense l'autorització necessària o incomplir la normativa reguladora de les condicions materials, funcionals i de personal exigides.
- h) Tancar un servei o un centre sense notificar-ho o sense l'autorització administrativa quan es tracti d'un servei integrat al sistema.
- i) Actuar com un servei social o sociosanitari del sistema sense l'acreditació prèvia del ministeri concernit.
- j) Incomplir o alterar el règim de preus dels serveis sense haver-ho notificat o sense l'autorització administrativa quan es tracti d'un servei integrat al sistema.
- k) Fer un manteniment inadequat dels locals, les instal·lacions, el mobiliari i els estris o mantenir unes condicions de neteja i higiene inadequades, si això provoca un risc per a la integritat física o la salut dels beneficiaris i dels professionals.
- l) Fer modificacions en l'estructura física de l'edificació quan poden afectar el manteniment o la supressió de l'autorització.
- m) Incrementar el nombre de places sense respectar la reglamentació vigent.
- n) Obstaculitzar o impedir les tasques d'avaluació, inspecció i control o no efectuar les correccions indicades pels òrgans competents.
- o) Aplicar el finançament públic rebut per a finalitats diferents de les establertes per al seu atorgament i encobrir l'ànim de lucre.
- p) Reincidir en infraccions lleus.

Són infraccions molt greus:

- a) Les infraccions tipificades en l'apartat anterior com a greus quan causin un perill molt greu de deteriorament social o originin als beneficiaris perjudicis també molt greus.
- b) Sotmetre els beneficiaris a qualsevol tipus de maltractament físic o psíquic.
- c) Imposar als beneficiaris qualsevol tipus d'immobilització o restricció física o química, sense prescripció mèdica, excepte en els casos en què hi hagi perill imminent per a la seguretat del beneficiari o d'una altra persona i la mesura sigui proporcionada i justificada.
- d) Obstaculitzar les tasques inspectores, impeding l'accés a les dependències del centre o del servei o exercir coaccions, amenaces o qualsevol altra forma de pressió greu sobre els inspectors o el denunciante.
- e) Incomplir les obligacions establertes a l'apartat 2 de l'article 39 referent a l'auditoria financera i de gestió.
- f) No presentar les entitats col·laboradores la memòria tècnica d'activitats.
- g) Reincidir en infraccions greus.

Article 66. Infraccions dels beneficiaris dels serveis

Les infraccions dels beneficiaris dels serveis poden ser les següents:

- a) Fer actuacions fraudulentament adreçades a aconseguir qualsevol prestació, o no destinar les prestacions rebudes a les finalitats de la concessió.
- b) Agredir físicament o infligir maltractaments als responsables del servei o del centre, al personal o a altres beneficiaris.
- c) Realitzar actes o omissions que impedeixin o facin greument difícil la prestació dels serveis que rebí el beneficiari o els tercers.
- d) Realitzar actes o omissions que atemptin greument contra la integritat física o moral, la llibertat o la dignitat de les persones en els centres o serveis.

Article 67. Responsabilitat penal

Quan les infraccions comeses poden ser constitutives de delictes o d'infracció penal, l'òrgan competent per resoldre l'expedient sancionador ho comunica al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial. Si hi ha un procés penal en curs, l'expedient sancionador resta en suspens fins a la resolució definitiva de la causa penal.

En cap cas no és possible imposar una doble sanció de caràcter administratiu i penal a una mateixa persona pels mateixos fets.

Secció segona. Sancions**Article 68. Sancions administratives**

Les infraccions tipificades en aquesta Llei se sancionen, alternativament o acumulativament, de la manera següent:

1. Comeses pel personal dels centres i els establiments privats socials i sociosanitaris:

- a) Infraccions lleus:
 - Amonestació per escrit.
 - Multa d'un import màxim equivalent al salari mínim oficial mensual.
- b) Infraccions greus:
 - Prohibició de finançament públic durant un període màxim d'un any. - Multa d'un import màxim equivalent a quatre vegades el salari mínim oficial mensual. - Tancament temporal del centre o l'establiment fins al màxim d'un any, o suspensió temporal fins al màxim d'un any de l'autorització per a la prestació de determinats serveis.
- c) Infraccions molt greus:
 - Revocació del conveni subscrit amb l'Administració pública competent, si escau. - Prohibició de rebre finançament públic durant un període màxim de tres anys. - Multa d'un import màxim equivalent a vuit vegades el salari mínim oficial mensual. - Tancament temporal o definitiu del centre o l'establiment, o suspensió temporal o definitiva de l'autorització per a la prestació de determinats serveis.

El destinatari de les sancions és el titular del centre o de l'establiment en què s'hagi produït la infracció.

2. Comeses pels beneficiaris dels serveis:

- Amonestació verbal o escrita.
- Multa d'un import màxim equivalent al doble del salari mínim oficial mensual.
- Suspensió temporal o definitiva de la prestació.

Sense perjudici de les sancions, l'Administració competent pot adoptar les mesures necessàries per assegurar la prestació dels serveis en les condicions necessàries.

3. En tots els casos en què de la infracció se'n derivi un enriqueiment indegut, a banda de la sanció per la infracció, l'infractor ha de retornar la totalitat de l'import rebut indegudament.

4. Les sancions que s'imposin resulten compatibles amb l'exigència a l'infractor de la indemnització pels danys i perjudicis causats o, en el seu cas, la reposició de la situació alterada al seu estat originari. Aquesta responsabilitat podrà ésser establerta per l'òrgan competent en el mateix procediment sancionador per a la seva satisfacció, restant oberta la via judicial corresponent en cas d'incompliment.

Article 69. *Gradació de les sancions*

1. Per a la gradació de les sancions s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) Els perjudicis físics, morals i materials causats.
- b) La gravetat del risc creat pels beneficiaris.
- c) El grau d'intencionalitat o de negligència en l'acció o l'omissió.
- d) La reincidència de l'infractor.
- e) L'incompliment de les advertències i dels requeriments previs.
- f) La rellevància o la transcendència social i econòmica dels fets.
- g) El nombre de beneficiaris o tercers afectats.
- h) El tipus de servei.

2. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per "reincidència" l'existència de dos resolucions fermes per la mateixa infracció en el període de tres anys o de dos resolucions fermes per infraccions de naturalesa diferent en el període de dos anys.

Article 70. *Prescripció*

Les infraccions administratives previstes en aquesta Llei prescriuen al cap d'un any si són lleus, al cap de tres anys si són greus, i al cap de cinc anys si són molt greus. La prescripció compta des del moment en què s'hagin comès les infraccions. Les infraccions que afecten els beneficiaris prescriuen al cap d'un any.

Les sancions imposades per infraccions lleus prescriuen al cap d'un any, les imposades per infraccions greus al cap de dos anys i les imposades per infraccions molt greus, o imposades al beneficiari del servei, al cap de tres anys.

Article 71. *Procediment sancionador*

El procediment sancionador s'ajusta a les prescripcions següents:

- a) Normativa aplicable. El procediment s'ha d'ajustar al que estableixen el Codi de l'Administració i la normativa reguladora del procediment sancionador vigents, amb les particularitats establertes en els apartats següents.
- b) Òrgans competents. Correspon al titular del ministeri competent o a l'òrgan del ministeri en qui delegui, així com als comuns, la incoació dels expedients sancionadors. De la instrucció se'n fan càrrec els inspectors del ministeri competent o, en el seu cas, les persones que exerceixin aquesta funció als comuns.
- c) Incoació i instrucció. El procediment sancionador s'incoa d'ofici o a instància de part. Per iniciar el procediment, l'autoritat competent pot decidir realitzar la instrucció prèvia d'una informació reservada per a l'esclariment dels fets a la vista de la qual acorda la incoació de l'expedient o, si escau, l'arxiu de les actuacions.
- d) Mesures cautelars. En el moment d'incoar l'expedient sancionador o durant la seva instrucció, el ministre competent en la matèria o el comú, si escau, poden acordar les mesures cautelars adequades per a la protecció de les persones. Aquestes mesures poden consistir en la clausura provisional, total o parcial del centre o l'establiment i en la suspensió temporal, total o parcial de la prestació, o en el trasllat del beneficiari. En tot cas, les mesures cautelars han de ser proporcionades a la naturalesa i la gravetat de la presumpta infracció comesa.

e) Al·legacions i resolució. La incoació de l'expedient sancionador i també el plec de càrrecs amb l'exposició dels fets imputats, la referència dels preceptes legals infringits i la proposta de sanció es notifiquen als responsables del centre o a l'establiment concernit o al beneficiari de la prestació, si escau. En el termini de deu dies a comptar de la notificació, els interessats poden al·legar tot allò que considerin pertinent i proposar la pràctica de les proves oportunes que s'hagin de dur a terme sempre que no es considerin inútils o irrellevants. Una vegada finalitzada la instrucció, l'expedient es trasllada a l'òrgan competent perquè es resolgui.

f) Òrgan competent per resoldre. La competència per resoldre i imposar sancions correspon al titular del ministeri competent o al comú.

g) Interposició de recurs. Contra les resolucions dictades en expedients sancionadors es pot interposar recurs davant del Govern en la forma prevista pel Codi de l'Administració. Una vegada esgotada la via administrativa, queda oberta la via jurisdiccional, d'acord amb el procediment vigent.

Article 72. *Destí de les sancions imposades per infraccions a la Llei de serveis socials i sociosanitaris*

Les administracions destinaran els ingressos derivats de la imposició de les sancions previstes en aquesta Llei a la millora i cobertura del sistema de serveis socials i sociosanitaris.

Disposició addicional primera. Col·laboració en la gestió de prestacions econòmiques (Llei 6/2014)

Per tal d'optimitzar els recursos públics i millorar l'eficiència de la gestió de les prestacions, el Govern i la Caixa Andorrana de Seguretat Social poden establir acords de col·laboració per gestionar les prestacions econòmiques del Govern i de la seguretat social, en els termes i les condicions que s'estableixin en els convenis de col·laboració corresponents.

Disposició addicional segona. Prestacions tècniques de caràcter experimental (Llei 6/2014)

Per tal de fomentar el desenvolupament de maneres alternatives i innovadores d'atenció, el Govern pot autoritzar temporalment la creació de prestacions i serveis que formin part de programes pilot, que un cop avaluats favorablement poden incorporar-se a la Cartera de serveis socials i sociosanitaris.

Disposició addicional tercera. Entitats públiques estrangeres col·laboradores (Llei 6/2014)

Les entitats públiques estrangeres poden tenir la qualificació d'entitats col·laboradores si es troben acreditades i signen el conveni corresponent amb el Govern o els comuns, d'acord amb les competències respectives.

Disposició addicional quarta. Intercanvi de dades (Llei 6/2014)

El Govern, els comuns, la Caixa Andorrana de Seguretat Social i altres entitats de naturalesa pública, d'acord amb la Llei 15/2003, del 18 de desembre, qualificada de protecció de dades personals i les normes que la desenvolupen, es poden comunicar les dades quan sigui necessari per complir les seves finalitats i funcions i quan es faci en compliment d'una norma vigent, en els termes que estableix la Llei.

Disposició addicional cinquena. Família nombrosa (Llei 6/2014)

Per tal d'afavorir les famílies nombroses perquè puguin gaudir dels beneficis econòmics, socials i culturals que s'estableixin des dels sectors públic i privat, es regula la condició de família nombrosa en els supòsits següents:

1. Es considera "família nombrosa" la família constituïda per un o dos progenitors amb tres o més fills, siguin comuns o no.
2. Així mateix, s'equiparen a "família nombrosa" les famílies constituïdes:

- a) Per un o dos progenitors amb dos o més fills, siguin comuns o no, quan almenys un d'aquests fills sigui discapacitat.
 - b) Per dos progenitors amb dos o més fills, quan ambdós progenitors siguin discapacitats o almenys un tingui una discapacitat greu del 60% com a mínim de menyscabament.
 - c) Per un progenitor amb dos fills, en cas de defunció de l'altre progenitor.
 - d) Per progenitors separats o divorciats amb tres o més fills, siguin comuns o no, encara que formin part d'unitats familiars diferents, sempre que estiguin sota la seva dependència econòmica.
3. El sol·licitant i els fills han de tenir residència permanent i efectiva a Andorra, amb les excepcions assenyalades a la lletra d) de l'apartat 2 d'aquesta disposició, i per les absències temporals assenyalades a l'apartat 6 d'aquesta disposició.
4. S'equiparen a "fills" les persones sotmeses a tutela o a acolliment familiar permanent o preadoptiu. Correlativament s'equiparen a "progenitors" els tutors i les persones que tinguin l'acolliment familiar permanent o preadoptiu dels fills, sempre que convisquin amb ells i estiguin a càrrec seu.
5. Els fills han de ser solters i menors de 18 anys o de 25 anys si estudien, excepte si són persones amb discapacitat, que es computen qualsevol que sigui l'edat.
6. Amb caràcter general, s'exigeix que els fills convisquin amb els progenitors, excepte quan es tracti de separacions temporals degudes a estudis, tractaments o similars i depenguin econòmicament dels progenitors esmentats.
7. El Govern, dins el termini d'un any, ha de desenvolupar reglamentàriament el procediment, concretar els requisits i establir els beneficis del títol de família nombrosa.

Disposició addicional sisena. Voluntariat (Llei 6/2014)

Per tal d'unificar les obligacions que s'estableixen a les entitats de l'àmbit social, es modifica la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra, en els articles següents:

- a) S'afegeixen les lletres m) i n) a l'apartat 1 de l'article 12, referent a les obligacions de les entitats de voluntariat, amb la redacció següent:

"m) Que presentin anualment una memòria tècnica de les activitats realitzades."

"n) Les aportacions públiques que rebin les entitats de voluntariat resten sotmeses a una auditoria financera i de gestió. Les esmentades entitats poden optar per aportar l'auditoria o perquè l'efectuï el Govern. L'auditoria serà anual si les aportacions públiques rebudes són iguals o superiors a 25.000 € o quadriennal si les quantitats percebudes són inferiors a 25.000€."

Disposició addicional setena. Adequació normativa al Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat (Llei 6/2014)

El Govern ha d'elaborar un informe sobre l'adequació de la normativa andorrana al Conveni sobre els drets de les persones amb discapacitat, aprovat el 13 de desembre del 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, signat per Andorra el 27 d'abril del 2007, entrat a tràmit parlamentari al Consell General per a la seva ratificació el 5 de juliol del 2013 i aprovat pel Consell General el 10 d'octubre del 2013. D'acord amb aquest informe, en el termini màxim d'un any i mig el Govern ha de preparar un projecte de llei que reculli les adaptacions que siguin necessàries. En el procés d'elaboració del projecte de llei s'ha de demanar l'opinió de les entitats representants de les persones amb discapacitat, a través del Consell Nacional de la Discapacitat (CONADIS), en els termes establerts a l'article 30 de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat.

Disposició transitòria primera (Llei 6/2014)

1. Els beneficiaris de les pensions de solidaritat per a persones amb discapacitat i de les pensions de solidaritat per a gent gran regulades a l'article 20 de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, del 17 d'octubre del 2002, i a l'article 29 de la Llei 31/2008, del 18 de desembre, de mesures de reactivació econòmica, que crea la pensió de solidaritat per a gent gran, respectivament, poden seguir percebent-les mentre continuïn complint els requisits exigits a la normativa vigent en el moment de la concessió.

2. Les sol·licituds per accedir a la pensió de solidaritat per a persones amb discapacitat o la pensió de solidaritat per a gent gran presentades d'acord amb les lleis esmentades al paràgraf primer de l'apartat anterior s'han de tramitar d'acord amb la normativa vigent en el moment de presentar la sol·licitud, excepte en cas que el sol·licitant manifesti per escrit l'opció de tramitar-se per la normativa d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona (Llei 6/2014)

Els beneficiaris de la prestació per fills a càrrec establerta als articles 210 a 213 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social poden seguir percebent-la mentre compleixin els requisits exigits a la normativa vigent, o bé poden optar per sol·licitar la nova prestació per fill a càrrec establerta en aquesta Llei. En qualsevol cas, és incompatible la percepció d'ambdós prestacions.

Disposició transitòria tercera (Llei 6/2014)

Les persones que reben una prestació tècnica o que perceben una prestació econòmica de serveis socials o sociosanitaris han d'acreditar en el termini de sis mesos, a requeriment del ministeri competent, que tenen la residència legal, efectiva i permanent a Andorra, en els termes establerts a l'apartat 1 de l'article 5.

Disposició transitòria quarta (Llei 6/2014)

Els convenis subscrits amb el Govern per entitats privades o públiques, els comuns i la seguretat social en matèria de serveis socials i sociosanitaris que siguin vigents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tenen plena validesa fins que es revisin o finalitzin, de conformitat amb les previsions establertes al conveni corresponent, sense perjudici de les adaptacions que exigeixi l'aplicació d'aquesta Llei.

Disposició transitòria cinquena (Llei 6/2014)

Al personal que a l'entrada en vigor de la Llei estigui prestant servei al Govern i als comuns i que com a conseqüència de la reorganització de l'exercici de les competències hagi de canviar d'adscripció, se li respectaran tots els drets que té consolidats, d'acord amb la normativa de funció pública i laboral vigent, si bé s'haurà d'adequar a l'organització i a les funcions de l'Administració titular del servei.

Disposició transitòria sisena (Llei 6/2014)

El reglament que reguli la titulació i les condicions de qualificació necessàries dels recursos humans ha de tenir en compte la situació i experiència de les persones que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei estiguin prestant serveis en algun centre de serveis socials i sociosanitaris per tal d'establir, si escau, les condicions i els requisits de les homologacions o les validacions que corresponguin en cada situació.

Disposició derogatòria única (Llei 6/2014, parcialment modificada per la Llei 1/2018)

1. Queden derogades expressament les disposicions següents:

- a) L'article 20 de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, del 17 d'octubre del 2002, que regula la pensió de solidaritat i les disposicions d'aquesta Llei del capítol sisè, relatiu al règim d'infraccions i sancions pel que fa als serveis socials i sociosanitaris.
- b) L'article 29 de la Llei 31/2008, de 18 de desembre, de mesures de reactivació econòmica, que crea la pensió de solidaritat per a gent gran, així com l'article 22 de la Llei 93/2010, del 16 de desembre.

c) Els articles 10 a 14 de la Llei de guarderies infantils, de l'11 de maig de 1995, referents a les infraccions i les sancions. Així mateix, els articles 5 a 8 de la Llei esmentada, relatius al procediment i als controls i la inspecció de les guarderies infantils, s'han d'adequar al que estableix aquesta Llei.

2. Amb caràcter general, es deroguen totes les normes de rang igual o inferior en tot el que s'oposin a aquesta Llei. No obstant això, queden en vigor els reglaments anteriors sempre que no s'oposin a aquesta Llei i fins que el Govern els modifiqui o els substitueixi.

Disposició final primera. Desplegament de la Llei (Llei 6/2014)

Aquesta Llei s'ha de desplegar totalment en un període màxim de quatre anys, durant els quals el Govern i els comuns, d'acord amb les seves competències, han d'implementar-la amb l'aprovació de les normes següents:

- a) Abans de finalitzar el segon any de vigència:
 - Reglamentar i difondre la Cartera de serveis socials i sociosanitaris.
 - Reglamentar els aspectes relacionats amb el finançament dels serveis socials i sociosanitaris.
 - Reglamentar el procediment de l'autorització i l'acreditació de les entitats i dels requisits funcionals, materials i d'accessibilitat dels centres i els establiments, així com de les titulacions i condicions de qualificació necessàries dels recursos humans.
 - Posar en marxa la Comissió Nacional de Benestar Social, la Comissió Tècnica Comunal de Benestar Social i la Comissió de Participació de les Entitats Cíviques.
 - Encarregar i licitar l'auditoria d'eficàcia i d'eficiència regulada en l'article 46 i elaborar el primer pla de millora.
 - Elaborar el sistema integrat d'informació (primera fase).
- b) Abans de finalitzar els tres primers anys de vigència:
 - Elaborar i aprovar el Pla nacional de serveis socials i sociosanitaris.
 - Reorganitzar l'exercici de les competències entre el Govern i els comuns derivades de la distribució competencial que estableix aquesta Llei.
- c) Abans de finalitzar els quatre primers anys de vigència:
 - Elaborar la resta de reglaments i accions d'implementació de la Llei.

Disposició final segona. Prioritats d'implementació (Llei 6/2014)

En els dos primers anys de vigència de la Llei s'ha de prioritzar l'execució de les prestacions i els equips següents:

- a) Prestació d'atenció primària. Al final del termini d'aquest període els equips tècnics que desenvolupen les funcions d'atenció primària han de disposar d'una dotació mínima d'un professional del treball social per cada 5.000 habitants i un altre de l'educació social per cada 8.500 habitants. El Govern ha d'establir una organització que garanteixi una distribució equitativa dels professionals a cada parròquia; cadascuna ha de tenir, com a mínim, un treballador social i un educador social de referència amb dedicació total o parcial.
- b) Servei d'atenció domiciliària. Aquest servei ha de cobrir almenys el 3.5% de la població major de 65 anys.
- c) Posada en marxa del servei d'assistència personal per a persones amb discapacitat, mitjançant una experiència pilot.
- d) Establir un programa de detecció precoç dels casos d'infants amb discapacitat, o en situacions de risc.
- e) Establir un programa de detecció precoç dels casos de víctimes de violència o abús sexual envers els infants, o en situació de risc, i d'informació i orientació a les famílies afectades.
- f) Establir un programa de detecció precoç dels casos de violència de gènere o en situació de risc de patir-la.
- g) Servei d'infants i d'adolescents. Crear un centre per a infants i adolescents que doni cobertura especialment a les situacions de risc social i amb dificultats d'inclusió.

h) Crear un servei de temps lliure específic per a adolescents i adults amb una discapacitat greu o una gran dependència.

i) Servei de residència assistida per a persones amb problemes de salut mental. Crear una residència per a l'atenció integral durant les 24 hores.

j) Assessorament i subministrament de productes de suport. Posar en marxa un servei d'assessorament i de subministrament de productes de suport, en els termes que estableix la Llei.

Disposició final tercera. Entrada en vigor (Llei 6/2014)

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

No obstant això, les pensions regulades als articles 25 i 26, així com les prestacions regulades a l'article 27, no es poden demanar fins al tercer mes de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i es comencen a concedir amb efectes a partir del dia primer del mes següent.

Disposició final primera. Publicació del text consolidat (Llei 5/2018)

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra el text consolidat de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris, que inclogui les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquesta Llei.

Disposició final segona. Entrada en vigor de la Llei (Llei 5/2018)

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.